

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Piața Unirii No. 3.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile: 200 Lei
Particulari: 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

VALERIU TRAIAN FRENȚIU

DIN MILA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRAȚIA SFÂNTULUI SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI ARHIEPISCOP, ASISTENȚIAL TRONULUI PONTIFICIU, EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA-MARE, DOCTOR ÎN SF. TEOLOGIE, ȘCL.

Veneratului Cler și iubitului popor credincios din Dieceza Noastră, Dar și Mântuire dela Dumnezeu și binecuvântarea Noastră Arhierescă!

„Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare”. Luca: 2, 10.

Iubiți Frați și Fii! Sosit-a plinirea vremei! Făgăduința, ce a făcut Domnul strămoșilor noștri căzuți dela fericire, s'a realizat. Profetiile, cari dealungul legii vechi vie au ținut în oameni nădejdea și credința într'un răscum-părător, s'au împlinit. Strigătele desperate, cu cari omenirea mii de ani a asaltat cerul, cerând iertare pentru păcatul cel cu îndrăzneală făcut de Adam în raiu, au aflat ascultare și cerurile rourat-au mila Domnului, pe care omenirea întregă a offat-o prin glasul prorocului Isaia, să „roureze cerurile deasupra dreptate, să răsară pământul și să odrăzlească milă.” Sosit-a vremea, când „taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută celor de pe pământ s'a arătat” și se întâmplă minunea minunilor, ca „acela, căruia puterile îngeresti îi slujesc, cetele Arhangelilor i-se închină, Heruvimii și Serafimii se cutremură de frica mării lui celei neapropiate, Dumnezeu nemărginit, fără început și născut fiind, a venit pe pământ, luând chip de rob făcându-se asemenea oamenilor.” Dumnezeu se face om, cerul se pogoară pe pământ, la vederea cărei minuni „s'au spăimântat cu cutremur oștile cele înțelegătoare, căci ca un prunc mic să fie a binevoit, cele ce a înfrumusețat cerul cu stele și în ieslea necuvântătoarelor s'a culcat cea ce fine cu mâna toate marginile pământului.”

Peste orașul prorocit de Micheea, ViŃlaimul Judeei, ticsit de fiii lui David chemați din toate părțile prin porunca dată de împăratul August, așternutu-s'a liniștea nopții. Era o noapte senină. Bolta cerească strălucea de mulțimea stelelor, cari „luminează cu veselie în străjile

nopții” luna blândă își revărsă razele sale peste ViŃlaim, dar mai ales peste peștera părăsită dela marginea orașului, pe care omenirea a dat-o de sălaș Stăpânului, care „cu voia sa toate le-a adus dintru neștiință în ființă; cu puterea sa fine împreună făptura și cu purtarea sa de grije chivernisește lumea.” Nu departe de aceasta peșteră sfântă niște păstori își pasc turmele sale. Deodată lumina tremurândă a stelelor se ascunde, luna își întunecă razele sale înaintea „slavei Domnului, care a strălucit;” cerul se îmbracă într'o strălucire, nu cerească ci dumnezeiască, din mijlocul cărei străluciri un înger zboară către bieții păstori cuprinși de frică și le zice: „nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul, că s'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Hristos Domnul.” În aceeași vreme la răsărit se arată steaua minunăta alui Varlaam, ale căreia raze inimele celor trei crai, cari cu dor fierbinte așteptau ivirea ei, le umple de bucurie, dându-le toaigul în mână, îi pune la drum spre a-l căuta pe Acela, pe care îl așteptau și steaua îi conduce, pânăce „a stat deasupra unde era pruncul” Dumnezeu.

Iubiți Frați și Fii! Astăzi în marele praznic al neamului creștinesc, când sărbătorim praznicul milei Domnului, aniversarea nașterii Mântuitorului lumii, cu câtă bucurie aş adresa și eu către aceia, pe cari Dumnezeu i-a încredințat grijei mele sufletesti, cuvintele îngerului: „nu vă temeți, iată vestesc vouă bucurie mare; s'a născut vouă mântuitor”, chemându-i, ca toți să-i însoțim pe păstorii cari au alergat la peșteră aducându-i lui Hristos Dumnezeu cea dintâie închinăciune din partea omenimei și cea mai mare bucurie aş avea-o

de Crăciun, dacă în inimile voastre ale tuturor aș putea aprinde lumina credinței care, asemenea stelei dela răsărit, să ne conducă pe toți la Isus, căruia să-i aducem daruri cu mult mai de mare preț ca și aurul, smirna și tămâia celor trei crai, credința, nădejdea și dragostea inimelor noastre, adeca întreaga noastră viață. Însă atunci când și glasul îngerului numai de cei câțiva păstori a fost auzit, iară minunata steauă dela răsărit și până la Viflaim nici o singură suflare omenească nu a mai atras către micul caravan al celor trei crai, cari pentru a-l afla pe cel așteptat de neamuri și-au părăsit țerile și liniștea lor, oare câți ar asculta și chemarea noastră la ieslea Viflaimului? Dar cum aș și putea zice tuturor, „nu vă temeți“, când bine știm, că mulți sunt și între creștinii noștri, cari nu lui Hristos i-se închină, ci din sine și din fapte își fac viței de aur, cărora li-se închină ca lui Dumnezeu și cari ar trebui să se cutremure de frică văzându-l pe pământ pe Hristos, care este Fiul aceluia Dumnezeu, care între tunete și fulgere a poruncit: „să nu ai alți dumnezei afară de mine și să nu te închini aceluia“. Sau acelor, cari deși cunosc scripturile și din învățătură ce au primit-o acasă, în școală și în biserică, prea bine știu, că unde îl pot afla pe Hristos, însă asemenea arhierilor și poporului iudeesc, cari pe magi îi îndreaptă la Hristos, dar ei rămân în slujba lui Irod, nu-l doresc pe Hristos, nu-l caută, dar mai ales nu-l urmează, cum să le zic „nu vă temeți“, când prin aceasta numai i-aș îndemna să rămână și mai încolo departe de Hristos. Dar aceluia ale cărora inime sunt setoase numai după plăcerile, bunurile și bucuriile trecătoare și sunt pline numai de vanitățile și deșertăciunile lumii acesteia, iară pentru Hristos, care bate la inima lor, cerându-le intrare, nu au nici cel puțin o peșteră părăsită, cum să le îndrăznesc să le zic „iată vestesc vouă bucurie mare“, când motiv nu de bucurie ci de întristare este pentru ei Hristos, care chiar și prin nașterea sa le condamnă modul și principiile lor de viață. Însă mai sunt și între creștini și de aceia, cari auzind de Hristos, dar mai ales de poruncile lui pe cari li-se cere să le urmeze, se turbură ca și Irod, se fac dușmanii credinței lui Hristos, sufletele li-se umple de mânie și ură față de Hristos, care cutează să le controleze viața lor și să le arate, că merg pe cale greșită, că au apucat pe calea cea largă, care duce la pieire, și se asociază cu Irod căutând să-l piardă pe Hristos. Apoi mai sunt și aceia, cari prin păcatele lor, prin nenumăratele lor fără-

delegi, nu odată, ci de nenumărate ori îlucid, îl restignesc pe Hristos. O! Doamne, dar acestora cum să cutez să le zic, ca să se bucure de nașterea lui Hristos, când ei rămânând dușmanii lui, nicicând nu vor putea gusta din binefacerile răscumpărării, nici când nu se vor putea împărtăși în darurile al căror izvor nescat se deschide azi prin nașterea lui Hristos, ci vor rămânea pentru vecii vecilor sub blăstămul osândeii?

Nașterea lui Hristos numai pentru unii, cari asemenea păstorilor sunt cu frica lui Dumnezeu, sau asemenea magilor se străduiesc să-l afle pe El, este bucurie, iară pentru ceilalți este motiv de frică și de spaimă, căci „*acesta este pus spre căderea și ridicarea multora*“.

Iubiți Frați și Fii! Hristos, luând chipul celei mai gingașe, celei mai atrăgătoare ființe, al unui copilăș, a căruia nevinovăție și dragă-lășie imprăștie nourii întristării, vrăjesc zimbel pe buzele întristate, inseninează fețele posomorite, pe toți vrea să-i atragă la sine, pe toți îi chiamă la sine; pruncuțul Isus către toți își întinde mâinile sale zicând tuturor: „*veniți la mine toți cei intristați și năcăjiți și eu vă voiu mângăia pe voi*“. Îi chiamă pe copilașii nevinovați, El, care până la ieslea Viflaimului s'a umilit pe sine pentru a împlini voia Tatălui său, să-i învețe la ascultare și dragoste față de Tatăl ceresc și părinții lor trupești. Îi chiamă pe tineri, El, care ascuns în Nazaret a crescut cu înțelepciunea și cu vrâsta și cu Darul la Dumnezeu și oameni, să-i învețe cum să-și păstreze nevinovăția și darul sfințitor. Îi chiamă pe părinți, El, care prin nașterea sa sfințenie a adus în familie, să-i învețe cum trebuie să-și îndeplinească datorințele lor ca să aibă binecuvântarea Domnului. Îi chiamă pe cei săraci, El, care de bună voie a primit să se nască și să trăiască pe pământ mai sărac ca oricare om, să-i învețe, că avându-l pe El nu le lipsește nimica și sunt mai bogați, îndestuliți și fericiți ca și bogații lumii. Îi chiamă pe cei bogați, El, care este stăpânul lumii întregi, să-i facă să înțeleagă, că bogățiile le-au primit nu pentru a trăi pentru ele ci pentruca prin ele, cari totdeauna goale le lasă inimile, să-și câștige adevărata bogăție a fericirii cerești. Îi chiamă pe muncitori, El, care pe tatăl său crescător din șirul lor l-a ales, să le arate că Dumnezeu nici pe dâștii nu-i părăsește, deci nici ei să nu se lapede de Dâșsul. Hristos pe toți îi chiamă la El, care este lumina, calea și adevărul, ca tuturor să le lumineze mintea, ca să afle calea, ce duce la adevăr, la adevăratul scop al vieții noastre.

Iubiți Frați și Fii! Cum răspunde omenirea la chemarea lui Hristos? Câțiva păstori vin să i-se închine și trei magi doresc ca să-l afle. Ceialaltă dacă nu i-se conjură, îl desocotesc, îl negliă cu totul. „Intru ale sale a venit și ai săi pe dânsul nu l-au primit“. Este silit să fugă în Egipt, apoi să stea ascuns în Nazaret, iară după ce își începe viața sa publică, deși învață adevărul, deși pretutindenea cu mână largă imparte binefacerile saln vindecând toată boala și nepuința sufletească și trupească, este batjocorit, este dușmănit și în urmă este socotit de răufăcător, asemenea celor doi, în mijlocul cărora răstignit a fost. Astfel răspunde omenirea de aproape douămii de ani la dragostea nemărginită a lui Hristos, care și azi ca și atunci nu este luat în seamă, ci este batjocorit, dușmănit și răstignit. Astfel răspunde omenirea la chemarea blândă a micului Isus din ieslea Viflaimului, „veniți la mine“.

Iubiți Frați și fii! Să luăm bine seama, că acest Hristos, pe care îl vedem azi în chipul unui copilăș blând, venit pe pământ, ca tuturor să le impartă milă, va veni vremea, când se va arăta în chipul neînduplecatului împărat, care a început să ia seamă slujilor sale și să nu mai facă milă, să impartă la dreptate. Acest Hristos care vine noi ci azi imbiindu-ne dragostea sa, va veni să judece viii și morții. Acest Hristos, care azi umilit și blând cere sălaş în sufletele noastre, va veni „pe nourii cerului cu mărire și putere multă“ și „la a doua venire, când va șede Fiul Omului pe scaunul măririi sale, se vor aduna înaintea lui toate neamurile“ și deschizându-se cărțile va trebui să dăm seamă de toate gândurile, vorbele și faptele noastre. Va trebui să spunem în fața lumii întregi, a lui Dumnezeu, a ingerilor și a oamenilor, cum am ținut poruncile Domnului, cum ne-am purtat față de Hristos, care om s'a făcut pentru noi, a luat trup omenesc. Va trebui să dăm seama cu cât zel am alergat în Dumineci și Sărbători la sf. Liturghie, în care Hristos tot de afătea ori se naște din nou pentru noi, cum ne-am purtat în biserică, de câte ori l-am primit pe Hristos în sufletele noastre în Sf. Cuminecătură. Va trebui să dăm seama cum am întrebuințat bunurile lumesti, oare nu le-am câștigat pe cale necinstită, oare nu le am întrebuințat spre scopuri rele, oare făcutu-ne-am datorința față de Dumnezeu, dând zeciuală, și față de aproapele, milostivind pe cei săraci și lipsiți. Va trebui să dăm seamă, că oare nu ne-am pus scopul vieții noastre numai în a aduna comori pe pământ nesilindu-ne să ne adunăm comoară nepieritoare a fericirii cerești.

Iubiți Frați și Fii! Pentru ca să ne învrednicim de răspuns bun la înfricoșata judecată a lui Hristos, stând azi în fața ieslei Viflaimului, chezășia milei Domnului, să ne cercetăm sincer conștiința și pruncului Isus să-i făgăduim, că de aci înainte voința Lui sfântă o vom împlini în toate zitele vieții noastre, ca umblând pe calea poruncilor Lui să putem sta dea dreapta măririi Sale, în vecii vecilor. Amin. Binecuvântarea pruncului Isus să fie cu noi cu toți! Amin.

Dat în Oradea, din reședința Noastră episcopescă, în Praznicul Nașterii Domnului din anul 1932, al Episcopatului Nostru al XX-lea.

EPISCOP VALERIU TRAIAN.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 3855/1932.

Alegeri de cantori.

După ce în unele locuri s'a întâmplat, ca la posturile de cantori s'au ales persoane fără cele mai necesare cunoștințe și aptitudini, grin aceasta lăsăm, că în viitor se vor putea alege numai cantori cu diplomă, și numai la caz, că astfel de concurent nu s'ar prezenta, se va putea alege și unul fără diplomă, însă numai dacă duce o viață creștinească de model și dacă înaintea protopopului districtual și a cantorului din sediul protopopesc va face un examen și se va constata, că are cunoștințele necesare din cântările bisericesti și tipic.

Oradea, Șed Cons. din 8 Decemvrie 1932.

Nr. 3916/1932.

Indulgințe plenare în anul 1933.

În baza facultăților speciale concesse Nouă de Sf. Scaun Apostolic, precum în anii trecuți, așa și în anul 1933 vom împărtăși Clerului și credincioșilor Diezei Noastre Binecuvântare Apostolică împreună cu indulgințe plenare la următoarele patru sărbători:

1. Anul nou, — 1 Ianuarie;
2. Rusali, — 4 Iunie;
3. Nașterea Preacuratei, — 8 Septemvrie;
4. Sf. Nicolae, — 6 Decemvrie.

Condițiunile pentru câștigarea indulgințelor plenare sunt:

1. Mărturisirea și Cuminecarea;
2. Intențiunea de a câștiga indulgință plenară;
3. Recitarea de 5 ori a rugăciunilor „Tatăl, nostru“, „Născătoare“ ... și „Mărire Tatălui...“ la intențiunea Sf. Părinte.

Oradea, la 14 Decemvrie 1932.

Nr. 3918/1932.

Promovări și numiri în Capitul.

Facem cunoscut Ven. Cler diecezan, că în Capitulul bisericii Noastre catedrale întru complenirea stalurilor, cari prin adormirea în Domnul a fostului prepozit Dr. Iacob Radu și a fostului canonic-lector Ilie Stan au devenit vacante, am făcut următoarele promovări și numiri:

1. Pe Ilustrisimul și Reverendisimul *Dr. Gheorghe Miculaș*, prelat papal, vicar general, canonic-cantor, l-am promovat la stalul de *Prepozit*;

2. Pe Reverendisimul *Petru Tămăian*, canonic-custode, l-am promovat la stalul de *canonic-lector*;

3. Pe Reverendisimul *Dr. Grigorie Pop*, canonic-școlastic, l-am promovat la stalul de *canonic-cantor*;

4. Pe Reverendisimul *Augustin Mağhiar*, canonic-cancelar, l-am promovat la stalul de *canonic-custode*;

5. Pe Reverendisimul *Dr. Ioan Georgescu*, profesor în București, l-am numit la stalul de *canonic-școlastic*;

6. Pe Reverendisimul *Ioan Buteanu*, paroh în Zalnoc, l-am numit la stalul de *canonic-cancelar*.

Instalarea am făcut-o în ziua de azi.

La mulți ani!

Oradea, la 18 Decembrie 1932.

Nr. 3649/1932.

Diferința de penzii pe Iunie—Noemvrie 1932.

Dupăce preoții noștri începând cu luna Iunie crt. și au primit și diferența de 108% pentru coplectarea salariilor lor, cu începere dela Iunie crt. și preoții pansionari, văduvele și orfanii de preoți își vor primi diferența de penzie ce li-se cuvine conform statutelor. Aceasta diferență de penzie o și pot ridica dela Oficiul administrativ al fondațiilor diecezane deodată pe șase luni (Iunie Noemvrie 1932), urmând ca pe Decembrie crt. să li-se plătească dupăce și preoții își vor primi diferențele lor.

Oradea, la 22 Noemvrie 1932.

Nr. 3725/1932.

† Necrolog.

Cu durere comunicăm Ven. Cler diecezan, că M. On. *Aurel Orian*, preot pensionar, prolopop onorar, fost paroh în Cizer, în ziua de 19 Noemvrie crt. a repaosat în Domnul în anul-al 77-lea al vieții și al 52-lea al preoției sale.

Frații preoți diecezani pentru repaosul sufletului adormitului în Domnul frate, vor aduce la sf. altar sufragiile pii îndalinate.

În veci pomenirea lui!

Oradea, la 29 Noemvrie 1932.

PARTEA NEOFICIALĂ**De nașterea Domnului.**

Crăciunul! Sfânta serbătoare a familiei creștine! Deși relativ mai nou decât alte praznice, mai cu seamă decât Boboteaza sau Arătarea Domnului ori mai ales decât Paștile, această străveche serbătoare a închinătorilor lui Isus, totuș ce adânc a pătruns în sufletul tuturor popoarelor! Câte datini sfinte n'a prilejuit! Câte cântece n'a inspirat! Câte comori sufletești n'a semănat! Sunt cicluri întregi aproape la toate neamurile creștine! Dar încă la al nostru!

Nu-i vorbă, Biserica, această profundă cunoscătoare a sufletului omenesc, a știut, când să fixeze și cum să pregătească această serbătoare, pentruca ea să aducă tot folosul cuvenit. A ales în adins momentul solstițiului de iarnă (25 Decembrie), când sunt zilele cele mai scurte și nopțile cele mai lungi. Și nu fără temei! Păgânii atunci serbătoriau renașterea soarelui (festum solis renascentis), adică revenirea primăverii. Dar o serbau păgânește: în orgiile nefârșite ale Saturnaliilor, Bacanaliilor, Lupercaliilor ș. a. cari nu pricinuiau decât silă de ziua de azi și teamă de ziua de mâine.

Ce alta e serbătoarea creștinilor: nașterea Domnului! Aici nu se slăvește un Saturnus sau un Chronos care-și mânâncă copiii, nici un Bachus încălicat pe buți de vin, înconjurat de nimfe și fauni fără rușine. Aici se pomenește, cum s'a născut Cel fără nceput, cum au zis prorocii; se înfățișează ivirea soarelui dreptății, Răsăritul cel de sus, Dumnezeu Cuvântul, Isus.

Și cum pregătește Biserica această mare serbătoare! Ea-și dă bine seama de primejdiile îmbuibării. De aceea poruncește post. Dela 15 Noemvrie și până la 24 Decembrie inclusiv, ea își obișnuiește fiii cu bu-

curia sfintelor înfrânări și renunțări. Iar în preziua Crăciunului, ea cere chiar ajun. Cu mult înaintea medicinei moderne care spune că mulți oameni nu mănâncă pentruca să trăească, ci pentruca să se îmbolnăvească și care, din această pricină, impune regim special de abținere bolnavilor de diabet, de arterioscleroză ș. a., Biserica a văzut și a știut că ghiftuirea trupului e moartea sufletului și că Duhul Sfânt, cu eroicele și mântuitoarele lui inspirații, fuge de cei ce răgăe de sătui ce sunt, mai altfel decât albinele de fum. Refrenul tuturor îndemnurilor ei este: Bucurați-vă și veseliți-vă în Domnul! Căutați să-i faceți toate pe plac! Țineți-i poruncile! Gândiți-Vă neîntrerupt la el! Locuința, îmbrăcămintea, hrana sunt pe planul al doilea. De ce atâta grijă și bătaie de cap pentru lucruri din cari nu se alege decât praf și pulbere?!

Cu ce adâncă înțelegere asociază poporul nostru românesc la concepția ascetică creștină, firea întregă! În legendele Maicei Domnului, caili cei trufași sunt afurisiți, pentrucă, forând și tropotind mereu, au făcut un sgomot mare, încât Prea Curata nu s'a putut așeza în grajdul lor să nască, în liniște, pe Mântuitorul lumii, — în schimb, boii, blajinii și răbdurii tovarăși de plug ai Românilui, sunt blagosloviți, pentrucă ei au mâncat pușin, apoi »au prins a rumega și din nări cald a sufla«, mângâind astfel cu aburii răsufării lor calde pe Isus cel lipsit până și de scutece. O întreagă filosofie în aceste cântece și legende!

Dar când vorbește de Crăciun, câte sugestii înălțătoare nu ne dă! În legendele poporului nostru, Crăciun a fost un păgân cum-

plit care urgisia pe nevastă-sa, fiindcă eră bună și milostivă. Mai pe urmă, a amenințat-o că-i taie mâinile, dacă mai ajută pe cineva. Cerând Maica Domnului adăpost în curtea ei, buna femeie nu s'a putut răbda să nu stea la îndemâna sfintei lăuze și a pruncului ei nou născut. Găsind-o în ajutorul celor nevoiași, Crăciun ascultă de îndemnul mâniei sale nesocotite și-i taie mâinile. Dar, minune, continuând Crăciunea să facă bine, mâinile taiate de soțul ei năpraznic se lipesc la loc. Văzând păgânul mărimea și bunătatea puterii Dumnezești, față în față cu micimea și răutatea lui, se pocăi și deveni creștin. De atunci el, în colinde și în legende, înainte de Sân-Petru și chiar înainte Sânt-Ion, adică de Ioan Botezătorul.

Am ținut să reamintim această veche tradiție populară românească, fiindcă ea proclamă, cu o mișcătoare naivitate, adevărul creștinesc despre nebiruita putere de convingere a pildei bune. E tocmai ceea ce îi lipsește și lumii de astăzi. Poate că niciodată mai mult decât acum nu s'a învederat cuvântul Sfintei Scripturi: *Rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint* (I Tim. VI, 10). Stricăciunile acestei iubiri de argint pe care încă poetul antichității păgâne o numise »afurisită« (auri sacra fames) n'au încetat odată cu războiul mondial, decât care, dela potop încoace, nu s'a pomenit un rău mai mare. Aceasta iubire de argint a otrăvit nu numai legăturile dintre om și om, ci și cele dintre neam și neam. În numele unui naționalism descreerat, s'au îngăduit și se îngădue fapte de adevărată ticăloșie: strivirea celor mici și fără apărare în timp de războiu, și aservirea, dacă nu chiar jăfuirea lor economică în timp de pace. În locul dragostei și al frăției ce ar trebui să unească pe oameni și neamuri într'o singură familie, lăcomia a trezit ura care duce pe toți la ruină. În viața publică a tuturor popoarelor se calcă principiile sfinte ale conviețuirii sociale; se dărâmă temelile trainice ale dreptului și ale credinței pe cari ar trebui să se ridice Statele; se profanează și se secătuesc izvoarele acelor vechi tradiții cari în credința în Dumnezeu și în paza legii Sale, văd temelia cea mai sigură a adevăratei propășiri naționale.

Și care e eșirea din acest grav impas? E cea arătată de Domnul ucenicilor săi: rugăciunea și postul (Mt. XVII, 18). Știm din credință, ce putere are rugăciunea smerită, încrezătoare, stăruitoare. De nici o altă lucrare evlavioasă n'a legat Atotputernicul Dumnezeu făgăduințe așa de mari, așa de universale, așa de solemne ca de rugăciune! »Cereți și vi se va da; căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide. Căci tot cel ce cere ia; cel ce caută află; și celui ce bate i se va deschide« (Mt. VII, 7-8). »Amin, amin zic vouă: orice veți cere dela Tatăl întru numele meu, da-va vouă« (Io. XVI, 23). Și ce lucru mai vrednic de cererea noastră și mai potrivită de persoana Celui ce e singurul »mijlocitor între Dumnezeu și oameni, omul Isus Christos« (I Tim. II, 5), decât să-l rugăm să fie pe pământ credința în Dumnezeul cel viu și adevărat.

Dar postul și pocăința! Indreptându-se împotriva rădăcinei tuturor relelor; adică a iubirii de argint. Acestea restabilesc și apără ordinea morală în lume. Prin jertfe de bună voie, prin renunțări practice, deși dureroase, felurite fapte de pocăință, creștinul milostiv subjugă patimile josnice cari tind să-l târască la căl-

carei ordinei morale. Iar dacă râvna legii dumnezeiești și a dragostei frățești sunt într'însul așa de mari, cum trebuie să fie, atunci nu se pocăește numai pentru el și pentru păcatele lui, ci se încarcă și cu ispășirea păcatelor altuia, după pilda dumnezeescului Răscumpărător care s'a făcut »mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii« (Io. I, 20). Numai când se restabilește ordinea morală, când toate popoarele o recunosc o mărturisesc și o respectă, numai atunci e cu putință pace trainică pe pământ. Deci, mai întâi recunoașterea și respectarea legii naturale și divine, pe urmă tratate de pace, pacte solemne, congrese și conferințe internaționale. Altfel, însemnează să punem carul înaintea boilor și să nu învățăm nimic din cântarea ingerilor care la nașterea Mântuitorului au făgăduit pe pământ pace între oamenii de bună învoire. Urmând sfințele îndemnuri ale evangheliei, nașterea lui Christos ne aduce mult folos.

P. Ioan Georgescu

La Crăciun!

1.

Roiesc prin sat colindători!
In fiecare casă
Sosit-za Sfinte Sărbători
Cu bunătați pe masă!

2.

In ori ce suflet de creștin
Evlavie coboară: ...
La ezlea pruncului divin
Zmerite gânduri zboară ...!

3.

Par' c'auzim un cântec sfânt:
„Lui Dumnezeu mărire
In cer, și pace pe pământ
Și bună învoire ...!”

4.

Par' că vedem păstori mergând
La peștera zmerită
S-admire prunc frumos și blând
Și-o Maică preamărită ...!

5.

Par' că vedem, cum — strălucind —
O stea cu mândră rază
De-asupra peșterii venind
Acolo se așează ...!

6.

Par' că vedem toți, că apar
Trei Crai cu scump tesaur
Și-i dau pruncuțului în dar
Tămâie, zmirnă și-aur ...!

7.

... E noaptea Sfântă de Crăciun!
Colinzi prin aier zboară!
In fiecare suflet bun
Evlavie coboară ...!!!

Glorocuta.

Pr. AUREL PAPIU.

Congresul „A. G. R. U.”-lui.

În ziua de 26 și 27 Nov. s'a ținut la Aiud congresul anual al Asociației Generale a Românilor Uniți. A fost o idee cât se poate de fericită, că s'a ales acest oraș, veche cetate a calvinismului maghiar, pentru această măreață și înălțătoare serbare creștinească și românească.

După strălucitele congrese dela Blaj, Sighet și Oradea, cu toată criza ce bântue, și congresul dela Aiud a fost cât se poate de strălucit, devenind prin numărul mare de intelectuali prezenți și țărani din jur, nu numai o pronunțată manifestație creștinească, ci și un puternic prilej de afirmare a elementului românesc de pe acelea plaiuri.

Din mulțimea participanților, am remarcat prezența P. S. S. Dr. I. Hossu; P. S. S. Dr. A. Nicolescu, P. S. S. Dr. A. Rusu; Dr. V. Pop, f. ministru, preș. Agrului; Dr. I. Coltor, f. ministru; P. S. S. Prepozit Iacob Popa, Blaj; P. S. S. Prepozit A. Breban Baia-Mare; Emanuil Bucuța, secretar general al Min. Instr. și Cultelor, repr. Guvernului; General Nicolau, repr. Armatei; Ion Agârbiceanu, scriitor; Dr. Ion Georgescu, canonic, București; Dr. Tit Malai, vicar foraneu, Năsăud; Prof. Dr. Augustin Popa, deputat, secr. gen. al Agrului; Prof. univ. Dr. Al. Borza, Cluj; Prof. univ. Dr. Aristotel Banciu, București; Dr. Anton Gabor, camerar papal, Iași; Ștefan Roșianu, canonic, Blaj; Petru Suci, dir. lic. Turda; P. C. Dr. Dominic Nicolăeș, sup. franciscanilor, Oradea; P. C. Ireneu Merloz, călugăr asumționist, Beiuș; Dr. Gelu Egri, primarul municipiului Oradea; D-na Valeria Dr. Bledea, Oradea; Ing. D. Marian, Oradea; Dr. I. Bianu, senator, Blaj; Al. Lupeanu, scriitor, Blaj; Ștefan Pop, dir. lic., Blaj; Protopop Gh. Dănilă, București; Dr. E. Pop, f. prefect de Alba; Prof. I. Maior, dir. șc. com. Blaj; Dr. Rusu, adv., Tg.-Mureș; Dr. Dumitru Man, vice-președintele camerei, București; I. Albin, f. senator, Zlatna; Protopop E. Pop, Uioara; Dr. V. Fodor, medic, preș. Agrului, Aiud; Dr. A. Albin, primarul orașului Aiud; Protopop A. Radu, Deva; Prof. O. Hulea, poet, dir. lic. Aiud; Insp. Neamțu, dir. închis. Aiud; Oarga, dir. de bancă, Cluj; Dr. E. Precup, dir. lic. Gherla; Em. Birtolon, dir. de bancă, Cluj; Protopop Urzică, f. senator, Alba-Iulia; Dr. Oniga, s. prefect, Alba-Iulia; Protopop Hodârânău, Brașov; Dr. Velican f. prefect, Alba-Iulia; Dr. S. Munteanu, notar public, Alba-Iulia; Protopop Magda, Alba-Iulia; Dr. Gh. Gherman, adv., Alba-Iulia; Dr. Oniga, deputat, Aiud; Dr. V. Ciordaș, adv., Cluj; Prof. Dr. Aftenie, Blaj; Păr. Dr. S. Chișiu, spiritual, Cluj; Dr. Maior, f. prefect, Tg.-Mureș; Tr. Pop, profesor, Tg.-Mureș; Prof. D. Neda, Blaj; Dr. Al. Fântânaru, adv., Nădlac — Arad; Protopop Ar. Popa, f. senator Reghin; Prof. Dr. N. Lupu, Blaj; Păr. Dr. Cor. Sabău, Turda; Păr. Dr. Leon Sârbu, spiritual, Blaj; Prof. I. Codrea, Alba-Iulia; Protop Costea, Gherla; Dr. V. Hetco, adv. Oradea; Prof. Dr. Cociolan Tămăian, Oradea; Păr. A. Birău, Bărzava-Arad, etc. etc.

Ziua I-a.

Ședința Comitetului Central. — Vecernia mare. — Ședința Federalei Asociației Studenților Români Uniți. — Ședința Comitetului de presă.

La orele 3 d. m. s'a ținut ședința Comitetului Central. Ședința se deschide prin cuvântarea D-lui Dr. Valer Pop, prin care dorește mult spor congre-

sului, ținându-și totodată de datorie să mulțumească D-lui Prof. univ. Dr. Alex. Borza, care, în lipsa lui, cu atâta zel și tact a condus destinele Agrului. D-l Prof. Dr. A. Popa, deputat, secr. gen. al Agrului, dă cetire raportului anual al secretarului general, constatând, cu regret, că multe organizații parohiale nu și-au trimis raportul lor anual. Constată, totuși, progresul vertiginos al Agrului față de anul trecut. Congresele diecezane dela Carei și Satu-Mare, din acest an, au avut proporția congreselor generale. Comitetul Central și-a îndeplinit pe deplin datoria, aducând la îndeplinire hotărârile luate la congresul general din Oradea. S'a editat regulamentul. S'au trimis circulare cu instrucții în vederea înființării organizațiilor parohiale din toată provincia metropolitană. Asociațiile religioase vor fi organizate după planul adoptat la Oradea. Comitetul Central s'a ocupat de organizația presei, cerând în acest scop Ordinariatelor, ca să dea informațiuni asupra numărului cetitorilor la care ar putea conta un cotidian, și o revistă. S'a hotărât să se înființeze ziua presei, federalizarea studenților. S'au comandat insigniile pentru membrii Agrului, etc. — D-l Emil Birtolon, casierul general al Agrului, dă cetire raportului despre casă. Constată că organizațiile parohiale n'au vărsat la casa Centrului cotizațiile, decât în parte. Bugetul anului trecut s'a încheiat cu deficit, și cere ca acest deficit să se acopere din fondul inalienabil. Păr. Dr. Anton Gabor, Iași, cere informațiuni mai detaliate în legătură cu presa. D-l Dr. V. Pop, președinte, dă lămuriri în legătură cu ședința comitetului de presă din Martie, ținută la Oradea, expunând greutățile tehnice și materiale cari stau în calea realizării unui cotidian, dorit de toată lumea catolică românească D-l Prof. univ. Dr. Al. Borza, Cluj, cere ca să se ia în raportul secr. general că Biroul central al Agrului a vegheat asupra intereselor de afirmare a Bisericii noastre, luând o atitudine hotărâtă față de un înalt personaj, care a încercat, ca pe noi Români uniți să ne facă cetățeni de-a doua mână. D-l Dr. Aug. Popa, secr. gen.: Mai adauge, că biroul a mai intervenit la M. S. Regele pentru salariile clerului unit. Dl. Dr. Tit Malai — Năsăud, dă informațiuni în legătură cu organizațiile Agrului din eparhie Cluj — Gherla. Studentul Rednic, preș. Astrului din București, mulțumește D-lui Prof. univ. D-l A. Borza pentru sprijinul material și moral prin care a facilitat înscrierea Astrului în „Pax Romano.” Se ocupă de problema tinerimii în viitor. Cere înființarea unui cămin studentesc catolic la București. În audiența care a avut-o la I. P. S. Mitropolit Dr. Vasile Suci din Blaj, a cerut ca profesorii de religie să fie îndemnați ca să pună mai mare pond pe creșterea morală a elevilor din cl. VII de liceu, și ca fiește care catichet să ia o declarație scrisă dela elevii săi în care să declare, pe cuvânt de onoare, că imediat ce va ajunge într'un centru universitar, se va înscrie în Astru. I. P. S. S. Mitropolitul i-a promis că va da un ordin circular în acest sens catihetilor. Dl. Dr. Gelu Egri, cere ca să se înființeze pe lângă toate școlile secundare organizații similare cu Astru. Dl. Dr. Al. Fântânaru, adv. Arad, dă lămuriri în legătură că organizațiile parohiale ale Agrului din eparhia Lugojului, spunând că în urma apelului P. S. S. Dr. Nicolescu, Agrul a luat ființă aproape în toate parohiile diecezi Lugojului. D-l Dr. Aug. Popa, ține să aducă la cunoștința Comitetului Central, că D-l

Dr. Fântânaru redactează și scoate pe cheltuiala sa o revistă populară pentru agriștii din parohia Nădlac. Timpul fiind înaintat ședința se suspendă, D-l Președinte Dr. V. Pop invită pe membrii comitetului central să participe la vecernia cea mare.

La orele 6. d. m. s'a celebrat vecernia cea mare în biserica parohială. A pontificat P. S. Sa Dr. Al. Rusu al Maramureșului, încunjurat de un sobor de preoți. Predica a ținut-o Mgr. Dr. Ion Coltor, canonic, f. ministru. A vorbit despre credință, cerând să avem credință tare și vie. Dumnezeu n'a lăsat neamul nostru să piară, cu toate prigonirile deslănțuite în decurs de 2000 de ani de dușmanii săi, și i-a rezervat o mare mare misiune. Trecerea noastră, în 1700, la unire a fost un act al providenței divine, s'a făcut în scopul realizării unei înalte misiuni în istoria neamului nostru românesc.

După Vecernia cea mare s'a ținut ședința federalei Asociației Studenților Român unit și a Comitetului de presă.

Ședința Federalei Asociației Studenților Români Uniți o deschide Dl. Prof. univ. Dr. A. Borza, anunțând că »Astrul« a fost primit în »Pax Romana.« Dl. Dr. Va'er Pop, preș. Agrului, își exprimă bucuria văzând că studențimea la parte activă la aceste mișcări religioase Păr. Prepozit Iacob Popa aduce salutul și binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului Dr. Vasile Suci, spunând că I. P. S. Sa se ocupă serios de înființarea unui cămin studențesc la București, având totodată mare grijă de păstoria fiilor săi sufletești din Vechiul Regat, pentru păstoria cărora va mai înființa 4—5 preoți la București și alte centre cu populație unită din Vechiul Regat. Păr. Dr. A. Gabor — Iași, aduce salutul »Astrului« din Iași. Se procedează la alegerea președintelui federalei. Se declară ales D-l Dr. Telea — Cluj. S'a hotărât ca viitorul congres al Astrului să se țină la Blaj.

Tot în seara zilei de 26 Nov. c. s'a ținut și ședința comitetului de presă. Au avut loc vii discuții, la cari au luat parte D-nii Dr. V. Pop, Dr. Aug. Popa, Dr. A. Gabor, Al. Lupeanu-Melin, Păr. Iuliu Maior, etc., fără însă să se poată ajunge la deslegarea definitivă a acestei mari probleme. S'a hotărât ca până la apariția unui organ special al Agrului, vechile publicații vor sluji ca organe informative pentru membrii agriști, lăsând ca aceasta dificilă chestiune să fie rezolvată de către comitetul de presă dela Oradea.

Ziua II-a

Liturgia solemnă. — Ședința festivă. — Ședința de după masă și de închidere. — Tedeul. — Concertul.

S'a început cu liturgia arhierască, slujită de P. Sfinții Arhierei Hossu, Nicolescu și Rusu, încunjuți de un sobor de 24 preoți, ținută în liber. Răspunsurile liturgice au fost date de corul catedralei »Schimbării la față« din Cluj, de sub conducerea Prof. Caranica. Predica solemnă a rostit-o P. S. Sa Episcopul Dr. Al. Nicolescu al Lugojului, vorbind despre Hristos Rege.

După Sf. Liturghie s'a ținut ședința festivă a Congresului în sala festivă a Diviziei de vânători.

Congresul îl deschide P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu, episcopul Clujului, aducând salutul și binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului Dr. Vasile Suci din Blaj. Ținând să arate câteva principii de înaltă semnificație morală. Creștinismul nu este doctrină numai, ci viață.

Domnul Isus Hristos ne-a zis: »Eu sunt adevărul și viața.« Toate paginile Evangheliei sunt cuprinse în aceste cuvinte. Unde e Domnul, e viață și libertate. Credința noastră se cunoaște din faptele noastre. Fără de fapte zădărnica este organizarea noastră. Trebuie să avem credința vie o apostolilor și a sfinților. Trebuie să întărim împărăția lui Hristos pe pământ. Piatra de temelie a unei organizații este Hristos, piatra din capul unghiului. Pace nu este la cei fără de lege, dacă vom pace, trebuie să ne întoarcem la Hristos. — Cu aceste cuvinte declară deschis al patrulea congres general al Agrului. Mai propune, ca un semn vădit al alipirii noastre către Tronul Vicarului lui Hristos și ca semn al devotamentului nostru către acelaș care ține în mâinile sale destinele Țării, trimiterea a două telegrame omagiale: una către Preaf. Părinte Popa și altă către M. Sa Regele.

D-l Dr. V. Pop dă citire telegramelor :

„Sanctității Sale Papa Pius XI, Citta del Vaticano. Asociația generală a Românilor Uniți, întrunită în congres general, depune omagii de devotați fii sufletești la treptele tronului Vicarului lui Hristos și roagă pe Sanctitatea Voastră să primească asigurarea muncii noastre tot mai neobștile pentru înfăptuirea împărăției spirituale a lui Hristos pe pământ».

„M. S. ale Regelui Carol II. București, Asociația generală a Românilor Uniți întrunită în congres general anual sub patronajul înalților arhieriei se îndreaptă cu adânc deodolament către M. V., cheazășia cea mai neclintită a viitorului. Hotărâți a munci fără pregel pentru întărirea credinței și refacerea morală a națiunii și a țării, asigurăm pe M. Voastră de nefermura noastră dragoste și necondiționatului nostru concurs în sublima sa menire de a conduce țara către un viitor tot mai strălucit». Dl Dr. Valeriu Pop, f. ministru, preș. Agrului.

D-l președinte continuă :

Pentru a patra oră ne întrunim în congres general, care se desprinde din monotonia datorțiilor noastre de toate zilele. Cine știa acum 4 ani de Agru? Azi se vorbește de Agru în toată țara. Ceea ce alte neamuri au reușit să înjghebeze în decenii, noi am reușit în 4 ani. Biserica Unită cu Roma este strâns legată de națiunea acestei țări. Vântul descurajării suflă pretutindeni. Să nu creadă nimenea că din depresiunea aceasta morală ce bântue nu suntem capabili să ne refacem. Au mai trecut peste noi rele și mai mari. Datori suntem să căutăm căile de îndreptare. Țara românească să aibă fericirea să se refacă mai întâiu.

Dl Emanuil Bucuța, secr. gen. al Min. Instr. și Cultelor repr. guvernului salută congresul zicând: Ne trebuie puteri de reunire. Sunteți ferestrele unei biserici vii. Avem nevoie de faptele D. Voastre. Este undeva o scăpare. Dela aceea ce au făcut uniții ne-a venit un fel de mântuire, ceea ce fac ei astăzi ne este o nouă pildă. Aduce salutul D-lui Ministru Gusti, care regretă că n'a putut lua parte în persoană.

Dl General T. Nicolau reprezentantul Armatei: Biserica Românească trece azi printr'o grea criză morală, Sectele religioase susținute cu bani dela bolșevici, încep să facă ravagii. Credința în Dumnezeu a început să slăbească. Admirăm și luăm act de această manifestare e Bisericii Gr. Catolice. Biserica Unită nu face altceva decât să urmeze firul unei vechi tradiții Biserica a trăit cu poporul. Biserica e dat pe cel mai mare om politic al Românilor din Ardeal în persoana lui Inocențiu Micu-Clain. În vremuri grele arhieriei bisericilor naționale au lucrat împreună, un Bob și Adamovici, Lemeni și Șaguna. Biserica ne-a dat pe Aug. Bunea și pe înflăcăratul Moldovanuș. Tot bise-

rica ne-a cizelat și ideea latinității. Biserica a spus să dăm Cezarului ce este a Cezarului. Biserica propagă monarhia eternă. Ca reprez. al Armatei ne spune un: Bine ați venit!

Mai salută congresul *D. Kassonyi*, în numele Bisericii catolice de rit latin și a Excelenței Sale Conte Gustav C. Majláth, Păr. *D. A. Gabor*, în numele P. S. S. Episcopului M. Robu din Iași al Astrului și al Presei Bune de acolo. Păr. *D. D. Nicolaeș* aduce salutul franciscanilor uniți. Pastorul Kovacs aduce omagiile bisericii reformate, Pastorul Kirschfeld al celei luterane. (S'a observat lipsa reprezentantului bisericii ortodoxe, care, deși invitat, a refuzat orice contact cu Biserica Română Unită. Meminisse juvabit), *D. A. Fodor*, preș. Agrului fed. *Dr. Telea* preș. Aiud. Astrului, Studentul Rednic, Bucureși, Studentul Popa Cluj, Studentul Turdean Oradea, *Dr. Al. Fântânanu* în numele Agrului din Lugoj, țin frumoase cuvântări de salutare.

Ședința II.

Se redeschide sub presidenția P. S. S. Episcopi și a D-lui *Dr. Valer Pop*. Se dă cuvânt D-lui *Prof. univ. Dr. Aristotel Banciu*, dela facultatea de medicină din București, care ține o admirabilă conferință despre „*Intelectuelii și credința*“.

D-l *Dr. Aug. Popa deputat*, secr.-general a cetit raportul despre activitatea Agrului.

D-l *Em. Birtolon*, casier general, dă citire raportului casei.

Se delegă o comisie de verificare din șase persoane în frunte cu D-nii *Dr. V. Fodor* și *Dr. Marcu*, căci propun apoi să se acorde convenita descărcare aducând totodată omagii Comitetului Central.

D-l *Dr. Telea*, președintele federalei »Astrului«, pledă pentru intensificarea educației religioase.

D-l *Dr. V. Pop*, anunță că viitorul congres se va ține la Dej.

D-l *Prof. Univ. Dr. Aristotel Banciu* — București, cere ca viitorul congres să se țină la București.

După vii discuții, s'a hotărât, ca comitetul central, în colaborare cu puternica organizație agristă din București, în comun acord, până în Ianuarie, să hotărească asupra locului unde se va ține viitorul congres general.

În urma intervenției Păr. *Dr. Chișiu*, iarăș s'a pus în discuție chestiunea presei la această discuție vie au luat parte *Dr. I. Georgescu București*, *Dr. A. Gabor Iași*, *Al. Lupeanu Melin Blaj*, *I. Maior Blaj*, etc., ne ajungându-se la vre-un rezultat concret, s'a hotărât ca în decurs de 2 săptămâni să se convoace comitetul de presă și să hotărească asupra apariției unui ziar săptămânal la București, pentru editarea căruia s'a făcut o donațiunea din partea unui marinos.

Seara la orele 9 a urmat admirabilul concert dat de Reuniunea Corală a Catedralei din Cluj, sub conducerea *Prof. Caranica*.

Așa a fost și acest congres anual al Agrului un prilej de nouă însuflețire și electrizare a forțelor la o muncă necontenită pentru împășăția binelui și al adevărului.

Reporter.

Un document pentru „toleranța“ ortodoxă.

Fiindcă în polemica ce are cu un proslăvitor al ortodoxiei, d-l *dr. V. Hetco*, avocat, prezintă dovezi pentru restabilirea adevărului, ținem să reamintim lui duirea părintelui *Dimitrie Radu*, fost paroh al Românilor Uniți din capitală, iar mai târziu episcop la Lugoj și la Oradea, dela tribuna Ateneului Român, în incinta căruia justiția divină immanentă avea să-l răzească, la sfârșitul așa de tragic al vieții sale, cinstea funeraliilor naționale, cu participarea Regelui și a Reginei noastre. Reproducem rândurile ce urmează nu numai cu titlu de document, ci și fiind datorite unui literat de mare merit:

„Ateneul“ mi-a dat, însă, prilejul de a cunoaște intoleranța păturii așa zisă cullă a Bucureștenilor.

La 15 Martie 1887 trebuia să fie o conferință un preot catolic, român din Ardeal, *Demetre Radu*. La ceasurile 8 trecute, când am ajuns eu, ușile Ateneului erau închise și multă lume răcnia, făcea scandal. Nu știu cine și nu știu cum a deschis ușile; și lumea dând năvală înăuntru, unde era întuneric beznă, a început să aprindă lămpile.

Pe alinci palatul Ateneului nu ființa, și conferințele se țineau în sala din casele de lângă Cișmigiu, prefăcute mai târziu în teatru.

Persoane enervate spuneau că, în timpul zilei, veniseră studenții dela Teologie, cari corupseră pe servitorii Ateneului, ca să nu facă nici o pregătire pentru ținerea conferinței.

Conferențiarul intră în sală și e primit cu zgomot infernal; inteligenții sberau, băteau cu bastoanele în scaune și în podele și strigau: „sus părinte, că se udă cărțile“, alții răcniau: „jos iezuiții.“ Nu mai pricepeai pe ce lume ești. *Popa Radu*, emoționat, stă înmărmurit pe catedră, cu ochii pironiți asupra mulțimii care urlă.

Sosește blajinul *Exarhu*, președintele Ateneului, foarte enervat. O parte din lume, scandalizată de purtarea teologilor turburători, îi cere să intervie. Cu

mult greu izbutește *Exarhu* să spue câteva cuvinte, arătând că de atâția ani, de când există Ateneul, nu s'a atentat la libertatea discuțiilor ce se țin în el, că s'a dat întotdeauna libertate tuturor inteligențelor să-și exprime ideile, și roagă publicul să-l lase pe d-l *Radu* să vorbească.

Publicul aplaudă. *Popa* se urcă din nou la tribună, strigând: „Trăească România“, dar scandalul reîncepe, de astădată mai violent.

Eu, care — simțindu-mă străin în Capitală — nu mă amestecam în nicio mișcare zgomotoasă, mi am pierdut calmul și m'am luat la sfadă cu un popă, urcat pe estradă lângă mine, ca să manifesteze contra „iezuitului“, care n'a mai putut ține piept furiei și, galben cu făclia, părăsește sala, urmat de câțiva studenți, între cari m'am vârit și eu. Teologii cu preotul meu bătaș, se luaseră după noi, cu gând să scuture antereul „iezuitului“, dar acesta s'a urcat într'o birjă, împreună cu trei dintre noi, hotărâți să-l apărăm.

A doua zi m'am dus la redacția ziarului „Romanulu“, și am lămurit d-lui *Vintilă Rosetti*, cu care aveam oarecare legături, scandalul ce se petrecuse. Spre marea mea mirare, directorul ziarului mi-a mărturisit că nu poate să dea nici o importanță preotului *Radu*, pentru a nu se crede că în țara noastră avem lupte religioase. Dacă ar lua ziarul partea lui *Radu*, ar însemna că susține interesele Mitropolitului și ale preoșimii, ceea ce nu-i vine la socoteală. De aceea *Vintilă Rosetti* a găsit mai nimerit să nu pomenească nimic, în gazeta lui, despre cele întâmplate cu *popa Radu*, ceea ce m'a lăsat cu totul nedumerit.“

(*Artur Gorovei*, Alte vremuri, amintiri literare, 1930, Tipografia și librăria I. Bendit, Folticeni p. 28—29).

Comunicat de **P. I. G.**

Inceputurile muzicii bisericești

— Influența jidovească —

Faptul că muzica bisericii apusene (latine) a ajuns la un mare apogeu, înregistrând printre cântările ei liturgice și extraliturgeice, creațiunile celor mai celebri compozitori pe cari îi cunoaște istoria muzicii, ba chiar biserica a ajuns să sfăbilească prin canoane forma în care se pot compune cântările ei acceptabile și potrivite cu spiritul ei, — *polifonia* — și ceea ce se poate obține numai în urma unei temeinice și înaintate dezvoltări, — ne-ar putea îndreptăți să credem, că toată muzica bisericească își are leagă-nul în Apus; dar realitatea este alta, căci, după părerea celor mai competenți cercetători, rădăcinile muzicii bisericești — fie latine, fie bizantine — nu se întind înspre Apus, ci înspre Răsărit. Apusul, în raport cu răsăritul, în ceea ce privește muzica bisericească, are rolul numai de primitiv, de aranjator și dezvoltător, căci precum cele dintâi comunități creștine le găsim în Răsărit, tot așa cele dintâi începuturi de muzică bisericească le găsim tot acolo.

Biserica creștină a primelor veacuri cântările ei le-a împrumutat dela acele popoare, cu cari a venit în contact mai întâiu; și aceste popoare au fost poporul jidovec și cel grecesc; deci muzica bisericii creștine s'a născut și dezvoltat din muzica judeo-grecescă. Să vedem cum.

Știm din istoria bisericilor apostolice, că cei dintâi creștini, — după pogorirea Spiritului Sfânt, — se adunau zilnic în templul din Ierusalim să se roage, unde se duceau Petru și Ioan în ceasul al IX lea să se roage și să predice, pe când frângerea pâinii o săvârșiau în case particulare; *deci ei n'au putut avea alte rugăciuni decât cele ale sinagogei și n'au putut cânta alte cântări decât cele din cultul jidovec.*

Dar nu numai comunitatea creștină din Ierusalim, ai cărei membri au fost numai jidovi convertiți, și-a împrumutat rugăciunile și cântările ei dela sinagogă, ci și comunitățile creștine din Antiochia și Grecia mică, întemeiate în mare parte de sf. Pavel, ai căror membri au fost parte jidovi desnaționalizați cari vorbeau grecește aveau sinagoge, parte păgâni a căror viață era întrețesută cu cea a jidovilor.

Apostolul neamurilor în călătoriile sale apostolice întotdeauna, mai întâiu, se ducea în sinagoge să propovăduiască evanghelia; aici s'au născut cele dintâi comunități creștine. Iar comunitățile creștine, ai căror membri au fost păgâni convertiți, în mare parte au fost înjghebate de jidovi convertiți deja de mai înainte și așezați între ei, și dela cari au învățat nu numai primele adevăruri ale religiei creștine, ci și formele serviciilor divine, cari constau din texte cântate și luate din Testamentul vechiu, traduse deja în grecește, din psalmi și din Cântarea cântărilor, din ceririle unei pericope din evangheliu, apoi a unei epistoale apostolice, din predică, caticeză, la cari se mai adăugau și rugăciunile și imnele religiei noi compuse de creștini.

În Testamentul vechiu „cântăreții“ (în termen modern *coriștii*) se pregăteau în „școala profesilor“ (I. Reg. X, 11; XIX, 20; I. Samuil X, 15), iar ca manual aveau cartea de psalmi a lui Ezdra (Psallirion). Pentru popor încă a fost alcătuită o mică colecție de cântări, cari constau din invocări scurte și stihuri din psalmi. Biserica creștină toate aceste le-a preluat. Cântările esențiale le cântau cei ieșiți din școala pro-

feșilor, la cari răspundea poporul și tot ei instruau și poporul. La fel s'a făcut și la creștini. Numai în urma unei serioase și temeinice instruiți se poate explica faptul menționat de sf. Pavel (Efes. V 19), că Efesenii creștinați puteau „grăi între ei în psalmi și în laude și în cântări spirituale, laudând și cântând din inimă lui Dzeu“. Deci și în biserica creștină a primelor veacuri deja, instructorii și cântăreții erau oameni relativ bine pregătiți, cantori și ceteți distinși și pregătiți în școalele de profeți a jidovilor, cari însă încreștinându-se au oferit știința lor serviciilor bisericii lui Cristos. Numai astfel se poate explica și aceea că documentele cele mai vechi despre cantori, ceteți și școale de cântăreți se găsesc în Siria și Palestina.

Participarea corurilor, alternarea cântărilor, corurile paralele, solourile, răspunsurile date de popor, adică felul de a cânta la jidovi, în întregime a trecut și la creștini. Așa de expl. precum se cânta la jidovi psalmul „*In exitu Israel de Aegypto*“ răspunzând poporul cu „*Nos qui vivimus*“ după tot al doilea stih cântat de un singur cantor, tot așa cântau și creștinii antifoanele lor; lucru ce-l menționează și Constituțiile Apostolicilor (II, 57.). Acesta era așa numitul „cantus responsorius“ în care cantorii — soliști — aveau ocaziune să-și arate talentul lor intercântând în melodii tot felul de înflorituri, lucru practicat și de cantorii sinagogelor. — Precum jidovii, așa și comunitățile creștine, aveau corurile lor alcătuite din bărbați și femei sau numai din femei, sau numai din bărbați, cari cântau la serviciile divine publice.

Felul de a se cânta alternant l-a folosit mai întâiu sf. Ignatie († 108) în Antiochia. La sfârșitul veac. al IV-lea cântarea alternantă o găsim și în biserica latină, probabil în urma vreunei deciziuni a conciliului din 581 la care au luat parte și episcopii din Grecia și Siria.

Felul de a se cânta recitativ și melodic a luat uz nu numai la jidovi, ci mai ales la creștini. Pericopele din sfânta Scriptură la jidovi, și cele din evangheliu la creștini, rugăciunile mai lungi și psalmii, se cântau recitativ, pe când acele cântări pe cari sf. Pavel la numește „cântări spirituale“ (Efes V, 19 și Coloss. III. 16.) au fost cântări melodice. Tot la acele din urmă se pot socoti două cântări liturgice vechi: una de dimineața: doxologia: „Gloria in excelsis“ „Mărire întru cei de sus“... și alta de seară: (lumen hilare) „Lumină lină“, cântări de care fac amănțire documentele din veacul al II.

Deci concluzia e evidentă, că biserica creștină a împrumutat, mare parte, dela poporul jidovec — respective dela sinagogă — nu numai rugăciunile și ritualul, ci mai ales cântările ei și cântăreții, adaptându-le cerințelor religiei creștine.

Mai multe nu știm despre cântările vechi jidovești, doară numai atât, că știința muzicală au învățat-o și ei dela Egipteni, după cum afirmă sf. Clemente Alexandrineanul vorbind despre Moise (Strom. I. 900).

Incurând toată această muzică de origine jidovească și adaptată în biserica creștină cu grecizarea Răsăritului, a ajuns sub puternică influență grecească și care influență se evidențiază foarte bine.

— Va urma —

Mihai Bruchenthal,
stud. conservatoriat.

CRONICI

— **Instalarea nouilor canonici.** Duminecă, în 18 c., au fost instalați, în cadrele unei solemne liturghii pontificale, noii canonici ai capitlului catedral aleși în 28 Iulie a. c., *Dr. Ion Georgescu* (can. școlar) și *Ioan Buteanu* (can. cancelar). Tot cu acest prilej s'au făcut promoțiile trebuincioase în sânul capitlului, trecând *Il. Domn Dr. Gheorghe Miculaș* la demnitatea de prepozit, *Rvs Petru Tămădian* de canonic lector, *Rvs. Agustin Maghiar* de canonic custode. După cețirea decretelor și ocuparea stalurilor cuvenite, *Il. prepozit Dr. Gheorghe Miculaș* a ținut un înflăcărat discurs prin care a arătat șirul bărbaților vrednici ai capitlului orădan binemeritați pentru neam și biserică, al căror urmaș devine astăzi prin grația Excelenței Sale episcopului diecezan. După aceea a luat cuvântul *Rvs. Domn Dr. Ion Georgescu*, noul canonic școlar, care printr'o frumoasă cuvântare, prin cuvinte de sigur prea modeste, cum se cade *viro vere justo*, bărbatului cu adevărat drept, a mulțumit Excelenței Sale pentru grația *excepțională* ce li-a făcut-o ridicându-i la aceste înalte demnități pentru merite atât de puține ori de loc. Noi știm însă, că Capitlul nostru catedral, astfel întregit, inspiră înțemeiată nădejde, că va deveni un puternic factor de întărire a Sionului nostru sfânt, atât în cele teologice-culturale, cât și în cele materiale-economice. *La mulți ani!*

— **Exerciții spirituale.** Din 10—17 Dec. c. din inițiativa »Agrului« diecezan, s'a ținut o serie de conferințe, în formă de exerciții spirituale, pentru intelectualii bărbați greco-catolici din Oradea, prin *P. Dr. Dominic Neculaeș*, franciscan. S'au ținut în total opt conferințe cu următoarele subiecte: 1. *Introducere*. — Ce sunt și cât de trebuincioase sunt exercițiile spirituale și modul de a le face cu folos; 2. Demnitatea specifică a omului; 3. Codul obștesc al vieții omenești; 4. Obligatoritatea indestructibilă; 5. Abarația fatală; 6. Tragedia din urmă; 7. Igiena sufletului și 8. Remunerația dreaptă și sigură. — *Incheiere.* Bărbatul catolic. — La aceste exerciții spirituale a asistat un număr considerabil de intelectuali din Oradea, cari au ascultat cu multă atenție conferințele părintelui spiritual, din cari s'au ales cu mari mângăieri 'sufletești și ca o încoronare a acestor deprinderi sufletești, Duminecă, în 18 Dec. c. participanți s'au spovedit și s'au împărtășit la Liturghia pontificală și mulți, foarte mulți, s'au îndepărtat dela aceste admirabile deprinderi refăcuți sufletește, mulțumind lui Dumnezeu că s'au putut lumina sufletește în vederea sfintelor sărbători.

— **Șezătoarea culturală-religioasă a Agrului Catedralei.** Duminecă în 12 c. a avut loc, conform programului stabilit, a III-a șezătoare culturală a org. AGRU dela catedrala unită, acum în cartierul Velența. În fața unui numeros public adunat din cartier în sala dela gimnaziul de băieți „*Alexandru Roman*“ (Calea Victoriei 100) a conferențiat d-l prof. Petre Dejeu despre *Organizația Bisericii catolice mondiale*; elevii dela școalele primare au recitat poezii cari au plăcut. A mai luat cuvântul d-l *Salustiu Turdean* preș. Astrului-Oradea, părintele *Ioan Gârlean* ca asistent al organizației parohiale AGRU, iar d-l preș. *Dr. Savu Marta* a deschis și închis șezătoarea cu cuvinte simțite de îndemn către cei prezenți de-a se înrola în rândurile Agrului care urmărește scopuri atât de folositoare pentru neam și biserică: reîncreștinarea societății, a familiei, a individului.

— **Conferința districtuală de toamnă a protopopiatului Beiuș** s'a ținut în 29 Nov. în Beiuș. După liturghia celebrată de toți preoții prezenți, la sfârșitul căreia s'a oficiat și o *panechidă* pentru confracții reșoși ai districtului, s'a deschis printr'o disertație conciză a Revmului protopop distr. *Dr. Valeriu Helcou*, despre *Timpuri noi metode noi*, în care arătând convingător că timpurile de azi schimbate radical pretind dela preot o altă activitate pastorală, alte metode și alte mijloace pentru menținerea credincioșilor în spiritul împărăției lui Hristos, preconizează și cele mai practice metode și mijloace a se folosi de preoți în catehizare, predicare și îndreptarea păcătoșilor. Din raportul cetit de fiecare preot despre starea morală și materială a parohiei sale, s'a constatat un progres îmbucurător atât în cele materiale cât și în cele spirituale, mai ales în cele spirituale, unde, în urma desvoltării Reuniunilor Mariane în toate parohiile s'a constatat în multe parohii dublarea sf. cuminecări în raport cu trecutul. În cele 18 parohii ale districtului au fost în cursul acestui an pân' acum 11.454 sf. împărtășiri. Preoțimea adunată în sinod a deliberat și asupra modalităților prin cari s'ar putea combate mai eficace plăgile morale ce bântue în popor. Cu privire la *concubinaj* se cere puterii administrative a Statului să suprime taxele de timbru pentru actele de naștere și moarte scoase în vederea legității căsătoriei concubinare, în unele comune se fac chiar abuzuri cu aceste taxe cerându-se 250 Lei pentru un extras de naștere și 400 Lei pt. unul de moarte. Sinodul cere măsuri Preav. Ordinariat cu privire la repaosul în sărbători neșinute în Bihor aproape de loc, și anume ori trecerea acelor pe Duminecile proxime, ori declararea repaosului de facultativ pentru credincioși. Cu privire la neșinerea posturilor urgitează căd mai larga folosire a dispensei. Sinodul se încheie cu un călduros apel către confracții la muncă asiduă și împlinirea conștiințioasă a datorințelor. A fost un sinod cu adevărat la nivel, cu preocupări într' adevăr preoțești.

— **Un fapt vrednic de remarcat.** Harnicii și zeloșii noștri credincioși din Carei au înfăptuit lucru de admirat: au mișcat toate pietrele, au scotocit toate fondurile și buzunarele și rezultatul: ridicarea falnicei, splendidei, minunatei, admirabilei *Casa culturale*, ce se ridică mândră, în frumosul stil românesc, în acel vechiu focar de cultură streină. Li felicităm pe conducătorii Asociației Românilor Uniți din Carei, împreună cu harnicii lor păstori, pentru minunea ce-au realizat: *Casa culturală* a Românilor din Carei, care, suntem siguri, va fi un focar de cultură românească și creștinească.

— **Cel mai frumos și mai util cadou de Crăciun este cartea de rugăciuni Mângăierea Creștinului de Ioan Genț. Legată în piele lux cu bordură aurită. Prețul 185 și 200 Lei.**

— **Recepție solemnă** în Congregația Mariană, a avut loc Duminecă în 12 Dec. c. fiind promovați cu medalie și diplomă, prin însuș Ec. Sa episcopul diecezan 17 membrii noi în Congregația credincioșilor dela parohia Oradea-Olosig, și vre-o 40 de membri în congreagația nouînființată prin Cl. prof. de religie Dr. Coriolan Tămăian pentru elevii școlii normale unite. Recepția s'a ținut la biserica Seminarului, urmând apoi obișnuitul Acaftist, ca la o serbare a Maicii D-lui (neprihănită zămislire, trecută de pe 9 pe Dumineca din 12 Dec.).

— **Serbarea școlii normale.** Duminecă în 18 crt. școala normală diecezană a dat o frumoasă și binereușită serbare de Crăciun cu prețuri de intrare benevole în favorul elevilor săraci dela acea școală. Elevii școlii de aplicație, instruiți de fr. Matia și Sora Sabina, institutorii școlii, au jucat trei piese religioase morale foarte instructive pentru sufletul fraged al copiilor: I. *Moș ajun la Burdulea*; II. *Cel mai frumos dar*; III. *Ce să-i dăm lui Isus*. — În lumea sălbatec-materialistă de astăzi e foarte bine că copiilor li se imprimă sentimente morale de abnegație,

altruism și dragoste pentru lucrurile spirituale religioase. Copilașii au fost delicioși în interpretarea diferitelor roluri. — Elevii școlii normale au interpretat apoi cu desăvârșit succes piesa: *O noapte de Crăciun*, de Serafim Ionescu, în cadrul căreia am văzut reproduse cele mai interesante obiceiuri de Crăciun ale poporului nostru: Steaua, Irozii, Plugușorul, Sorcova, Buhaiul, Capra. Corul instruit de D-l prof. Iluțiu a executat după culise colinzi variate, iar tablourile intercalate, Peștera din Betlehem, Botezul, Răstignirea, Învierea, au fost de a frumuseță clasică. S'a achitat de rol (țaranul moș Mihai) cu un talent de admirat elevul Cosma Ioan din cl. VII. normală. Bine au fost și d-soarele Nemeș Valeria și Turdean Margareta. Prin felul cum s'a prezentat această serbare corpul profesoral dela școala normală unită a dat dovadă de spiritul modest creștinesc și românesc în care se lucrează la această școală, chezașia trăinicieii ei.

— **Predicile** rep. episcop Demetriu Radu la Soc. Sf. Ioan Gură de Aur cu 25 Lei.

— **Rozare** frumoase sunt la Soc. Sf. Ioan Gura de Aur dela 13—150 Lei.

Din lumea catolică.

— **Estonia.** Liga bolșevică a ateștilor în timpul din urmă făcea mare propagandă a ideilor sale răsvrătoare în vecina Estonie. În timpul din urmă pastorii protestanți se adunau împreună cu preoții ortodocși estonici în orașul Narva lângă frontiera sovietică spre o consfătuire comună împotriva propagandei ateistice. Având în vedere că acțiunea bolșevicilor se face din ce în ce mai mult brutală, s'au hotărât măsuri energice spre apărarea religiei cu aceeași tactică din partea tuturora. Se vor înființa pretutindenea comitete cari să lucreze împotriva ateismului împreună cu comisia baltică. Totdeodată se va începe lupta în presa publică spre a arăta populației influența păgubitoare a ateismului. Să învățăm noi dela mișca Estonie, să stăm de pază!

Țărișoara are între 1.200.000 de suflete numai două mii de catolici cu 5 preoți, (3 Cappucini și 2 lezuiți).

— **America de Nord.** Cu prilejul conferinței a zecea a țaranilor catolici la Dubuque, episcopul catolic O'Hara de Great Falls combătu tendințele unor aderenți a formei cooperatiste a agriculturii, cam asemenea formei, gospodăriei colective a bolșevicilor ruși — Episcopul arată, că încercările agriculturii cooperative, făcute chiar cu mașini uriase într'o moșie cu mai multe mii de acre (fălci) americane, au dat rezultate cu totul negative. La cules nici nu s'a dobândit cantitatea grâului semănat.

Episcopul arată mai departe, că în Statele Unite ale Americii nordice sunt 18152 de parohii catolice, dar numai opt mii de școli catolice. Zece mii de grupuri catolice nu sunt deci în stare să dea copiilor lor o creștere școlară catolică. Țăranii catolici au stărut din răspuțeri pentru a înlătura marele neajuns, adunând anul trecut o sută de mii de copii catolici în școli de vacanțe. Dar au mai rămas milioane de copii catolici în așteptarea acestei binefaceri. — Să urmărim în țara noastră pilda catolicilor americani în râvna pentru creșterea catolică școlară. Ni s'au luat școlile noastre unite confesionale, trebuie să stăruiem măcar pentru compensație echivalentă.

Un ziar protestant la New-York publică păreri foarte caracteristice ale unor eminenți prelați protestanți despre decăderea culturii intelectuale. Doctorul Robert Noszwood dela biserica protestantă episcopală scrie: »Cu înțeleață înspăimântătoare lumea pierde bunurile ce și le însușise șieși odinioară. Nouă zecimi ale populației trăiesc astăzi în niște împrejurări nedemne de om. Ne putem fali numai cu un singur progres, — cu lipsa neștiinței absolute, — dar numai în privința lucrurilor lumești. Într'adevăr mai fiecare om poate citi și scrie și milioane frecventează o școală superioară. Dar o creștere, care devoltă numai creierul și umple memoria cu date și fapte, niciodată nu este într'adevăr o dezvoltare superioară a omului, dacă totdeodată nu dezvoltă sentimentul răspunderii, dacă nu pune totdeodată în viața copilului sămânța virtuții, dacă nu recunoaște o viață, pentru care viața prezentă este numai o pregătire. Nici un secol nu era așa de strâmt ca al nostru care năzuește a crește pe oameni, neavând în vedere imensa cultură a secolelor trecute«.

Doctorul Gheorghe Stocdale, metodist, scrie: »Civilizația noastră trebuie să piară numai decât ca orișicare civilizație a trecutului, care își făcea banul zeul său. Noi Europeanii avem obiceiul să ne batem puțin joc de Mahatma Gandhi. Am trebui cu mult mai mult să ne rușinăm că el ne învață niște idealuri, de cari cultura europeană este lipsită«.

Doctorul Ștefan Wise, evreu, pune întrebarea: »Merită oare cultura europeană să mai fie salvată? Vom fi oare vreodată în stare să vindicăm îngrozitoarea ei nedreptate socială?

Să ne examinăm, întru cât acele păreri ale învățaților Americani ne privesc pe noi în România.

— **Germania.** Protestanții germani începuseră chiar anul trecut 1931 a serba amintirea regelui suedez Gustav Adolf, care cu armata sa veni în Germania pe timpul războiului de 30 de ani și în 16 Noembrie 1632 căzu în lupta dela Lützen. Așa serbările aranjate în onoarea lui continuau și anul curent, deși spiritele în Germania erau foarte ocupate cu serbările în onoarea

marelui poet Goethe. De de mult există între prtestanții germani societatea lui Gustav Adolf, ocupată cu sporirea și protejarea tuturor intereselor protestante. Ei luară asupra lor și rolul mai important pentru serbările în onoarea așa numitului »mântuitor al protestantismului«, adică a lui Gustav Adolf.

Este foarte de regretat, că părerea falsă despre dânsul a intrat și în multe manuale istorice destinate pentru școlile noastre. După această vedere Gustav Adolf ar fi fost un erou ideal al credinței religioase, care cu oastea sa debarcă la Stralsund în Pomerania spre a aduce ajutor proiestantismului german primejduit și căzu ca un fel de mucenic în bătălia dela Lützen.

Știința istorică obiectivă ne caracterizează pe Gustav Adolf cu totul altfel. Dr. Nottebrock zice în No. 12 al revistei »Fels«: Istoricește este sigur, că preținsele scopuri religioase ale lui Gustav Adolf erau numai un pretext pentru a găsi în Germania niște aliați. Nimeni nu ceruse ajutorul lui și confesiunea protestantă nu era în primejdie. Chiar înainte de războiul danez Gustav Adolf oferise ajutorul său Olandezilor și Francezilor spre a ataca Germania pentru o bună plată. El voi să subjuge Germania și să-și pună pe cap coroana de împărat german. Chiar doi principii germani protestanți Ducele de Wolfenbüttel Friedric Ulrich și marele elector de Brandenburg Frideric Wilhelm dau judecăți cu totul negative despre întreprinderea lui Gustav Adolf. Profesorul protestant Barthold dela Berlin scrie (1838) »Indrăznim a zice, că amestecarea lui Gustav Adolf, în războiul german era o nenorocire pentru patria noastră și că fără îndoială folosul politic și pofa cuceririlor îl îndemnau mai mult, decât dorința de a da ajutor coreligionarilor săi«. Istoricul Enric Leo, tot protestant, zice: Gustav Adolf atacând Germania a dizolvat-o cu totul, a pustiiț țara, a tratat statele germane, chiar cele mai înalte, cu dispreț, a călcat sămănăturile, a nimicit bună starea noastră, a înjosit onoarea și autoritatea națiunii germane, care până atunci era în fruntea creștinătății, a făcut ca o bună parte a Germaniei să fie timp îndelungat sub stăpânirea Suedezilor și ca magnații suedezi, ca locșii-țorii regelui lor, să capete un loc și întreținere pentru banii germani. Profesorul Siherr zice apriat, că »societatea protestantă a lui Gustav Adolf« a fost întemeiată de germani cu o lipsă de idei fără seamă, spre onoarea unuia dintre vrăjmașii cei mai mari ai Germaniei.

Intradevăr dintre cele șase mii ed castele, orașe și sate, distruse pe timpul războiului de 30 de ani, partea cea mai mare vine pe socoteala armatei suedeze. Nu catolicul general Tilly, ci tocmai Gustav Adolf a dat prilejul distrugerii orașului Magdeburg, care a costat viața a 20 de mii de oameni.

Pe lângă toate acestea Gustav Adolf primi pentru năvala sa asupra Germaniei bani mulți dela Franța, adică un milion de Livre, iar la pacea vestfalică Suedia primi 5 milioane de taleri și ținuturi frumoase de ale Germaniei.

Germania. În spitalul de bătrâni la Neidenburg în Prussia răsăritează pensionarul Friedrich Sadowski a ajuns în ziua de 27 Octomvrie la vârsta de 107 ani. În cărțile matriculare respective se găsește notița, că el s'a născut la 27 Octomvrie 1825, așa încât avem dovada autentică, că a ajuns la o vârstă așa de extraordinară. Bătrânul face foarte dese ori drumuri de zeci de kilometri și dacă nu-l împiedecă vre-o boală, ascultă în fiecare zi sfânta liturghie în biserica sa parohială. Ce frumoasă pildă pentru noi!

Elveția. D. Ernest Perrier, fostul șef al guvernului cantonului elvețian Freiburg și președintele partidului catolic conservativ al Elveției, a demisionat din toate demnitățile sale civile și s'a retras într'o mănăstire benedictină. El dorește a se ocupa acolo cu studiul teologiei pentru a se întoarce mai târziu în Elveția ca profesor de academie teologică.

P. Felix Wiercinski S. I.

Tipic

pentru sărbătoarea Nașterii Domnului.

În anul 1932, Nașterea Domnului cade pe Duminecă. — Din acest motiv se ivesc unele abateri tipiconale pe cari le înșirăm mai jos:

1. *Dumineca SS. Strămoși* este cea din 11 Decemvrie, când se ictesc Apostolul și Evanghelia Duminecii Strămoșilor. (Apostolul Duminecii a XXIX-a după Rusalii pag. 137. Evanghelia a XI-a după În. Sf. Cruci pag. 124)

2. *Dumineca* cea din 18 Decemvrie este cea *înaintea Nașterii, a SS. Părinți*, care căzând în afară de 20 Decemvrie, pentru exactitate să se consulteze rubrica referitoare deia sfârșitul serviciilor zilei de 18 Decemvrie din Mineu. — Sâmbătă în 17 Decemvrie se citește Apostolul și Evanghelia Sâmbetei dinaintea Nașterii, iar în 18 Decemvrie, cele ale Duminecii înainte Nașterii. (Apost. pag. 202 Evangh. pag. 225).

3. *Služba Ceasurilor împărătești* se cântă *Vineri în 25 Ianuarie*, în care zi, conform tipicului Sf. Liturghie nu se face.

4. *Sâmbătă în 24 Ianuarie* se celebrează, la timpul său Liturghia *Sf. Ioangurădeaur* fără inserat, — iar la timpul obișnuit de dupăamiază se face Vecernia sărbătorii din Mineu cu intrat, Prohimenul zilei și Paremiei 3, urmând Ecteniile: Să zicem toți... Invrednicește-ne... Să plinim rugăciunile... și după exclamațiune otpustul.

5. *Sâmbătă noaptea* la timpul obișnuit cântăm *Dupăci-narul cel mare*, Litia și Mănecatul sărbătorii din 25 Decemvrie.

6. *Duminecă în 25 Decembrie* se celebrează Liturghia *Sf. Vasile cel Mare*.

Căzând Nașterea lui Hristos Duminecă, între Naștere și dumnezeasca. Arătare este numai o Sâmbătă și o Duminecă. (31 Decemvrie și 1 Ianuarie) Sâmbătă în 31 Decemvrie, când e și introptirea sărbătorii Crăciunului, cetim întâi Ap. și Evangh. Sâmbetei după Naștere și apoi Ap. și Evangh. Sâmbetei dinaintea de Botez, iar *Dumineca cea după Naștere o cântăm Luni a douazi de Crăciun în 26 Decemvrie*.

Duminecă în 25 Dec. la Insărat: Doamne strigat-am și Stihirile din 26 Decemvrie ale Soborului Născătoarei, întregindu-le cu ale Duminecii după Naștere. Mărire-Și acum a Soborului din 26 Dec. Intrat. Cine e Dumnezeu mare... Stihovna din 26 Dec. Mărire-Și acum a Duminecii după Naștere. Troparele: Sfinților: Bineveslește Iosife... Mărire-Și acum troparul Sărbătorii

Luni în 26 Dec. la Mănecat. Troparele ca la Insărat. După cetiri, Poieleu și Antifoane nu cântăm nici Evangh. *nu citim*, ci numai de cât Ps. 50 și Catavasiile sărbătorii. Luminătoarea sărbătorii. Mărire și acum Luminătoarea Duminecii, după Naștere. La Laude stihiri din 26 Dec. și dela Dumineca după Naștere. Mărire dela Laudele Duminecii după Naștere. Și acum dela Laudele din 26 Decemvrie: Astăzi Hristos... Doxologia și Troparul sărbătorii.

La Sf. Liturghie. La Intratul mic Mărire-Și acum din Canonul zilei de 26 Decemvrie. După intrat: Condacul Soborului din 26 Dec. și cel al Duminecii după Naștere. Apostolul și Evanghelia Duminecii după Naștere șcl. ale Sf. Liturghii a lui Ioangurădeaur.

Marți în 27 Decemvrie Sf. Ștefan, toate ale zilei din Mineu. *Duminecă în 1 Ianuarie*, sărbătoarea tăerii împrejur, toate ca de obicei, dar după Ap. și Ev. zilei mai cetim și Ap. și Evangh. Duminecii dinaintea Botezului

Ce privește *Arătarea Domnului*, căzând ca pe zi de Vineri, nu se prezintă nici o particularitate. — Misă —

BIBLIOGRAFIE

— **Isus.** Omagiul revistei „Observatorul“ din Beiuș, întru pomenirea a 1900 de ani dela moartea lui Isus. (33—1933). Un „omagiu de adâncă închinare, de fiască mulțumită, de credincioasă cerere, de umilită oferire, de vioasă ispășire“. Cu un cuprins bogat și articole semnate de Dr. I. Georgescu, A. Micu, Pr. P. Gervais, Dr. N. Brânzeu, Dr. Vasile Suci, Dr. Alexandru Nicolescu, P. I. Tălmăcel, Dr. N. Lupu, etc. fac dovadă de valoarea acestui volum de omagiu închinat lui Hristos Dumnezeu. Frumoasele ilustrațiuni împodobesc paginile acestei lucrări. Acest volum de omagiu apare ca o enciclopedie religioasă alui Hristos-Rege. Păr. asumționiști cari redactează această revistă au adus un real serviciu literaturii noastre religioase atât de săracă în opere de acest fel. Acest număr de omagiu, ar îmbogăți rafturile oricărei biblioteci cu oareșcareva prălanții, și suntem siguri, că mulți vor căuta să-și câștige acest volum de omagiu, scris întru pomenirea a 1900 de ani dela moartea Mântuitorului lumii.

— **I Georgescu ; Apologetica** religiei creștine catolice, pentru cursul superior al școlilor secundare, București, 1932, prețul 40 lei. O carte care la aparență ți se pare că, este un manual școlar. E mai mult ca un manual școlar. Deși scrisă pentru uzul elevilor școalelor secundare, cartea aceasta poate să servească ca îndreptar, în problemele mari ale credinții, pentru orice intelectual cu pretensiuni mai științifice. Autorul, nevoit a se mărgini la chestionarul elaborat de comisia catihetică mitropolitană, a dat capitole sale o prelucrare științifică și adânc teologică. Trebuie să o spunem și noi cu comisia catihetică care aprobase tipărirea acestei lucrări că aceasta „carte deschide drum nou în pușina noastră literatură teologică. Subiectul e tratat metodic, puterea de argumentare și de convingere se desprinde din fiecare pagină, preșterată cu citate foarte prețioase din gânditorii cei mai prefinzi ai lumii. Limbă curată și fluentă, Exprimarea limpede și catolică a adevărilor o face să fie cartea cea mai potrivită“. Păr. Dr. I. Georgescu, care a îmbogățit literatura noastră bisericească cu multe și însemnate lucrări teologice, prin această carte de mare valoare științifică și teologică, a contribuit la întărirea credinței în sufletele îndoielnice și cari n'au avut ocazia să se adape în cunoașterea adevărilor de credință, cu argumentarea și aparatul științific ce însoțește fieștecare capitol. Aștepțăm cu mare plăcere apariția ediției populare, deja semnalată, care va putea fi excesibilă de toată lumea. Dorim ca din an în an, literatura noastră teologică, să fie îmbogățită cu câte o lucrare de-a Păr. canonic Dr. I. Georgescu. Recomandăm tuturor intelectualilor noștri această apologetică a religiei creștine catolice în spre folosul lor sufleteș, citindu-o își vor întări credința și vor avea mari mulțumiri sufletești știindu-se în Biserica lui Hristos.

— **Șematismul veneratului cler al eparhiei greco-catolice române a Maramureșului, pe anul 1932 Baia-Mare, 1932.** Un șematism admirabil redactat și cu un material bogat informativ. Tinera eparhie a Maramureșului a fost prezentată, prin acest șematism, în toată amploarea ei. Material bogat informativ dă icona fidelă și clară a acestei eparhii, în plină organizare, plin ravnă și înțelepciunea P. S. Sale Alexandru al Maramureșului. Acest șematism poate fi considerat ca un studiu în plus la cunoașterea catolicismului românesc din România. Datele statistice arată grije și minuțiozitatea cu care a fost redactat acest șematism. În eparhia Maramureșului sunt: vicariate: 2, districte protopopești: 13, parohii: 244, filii: 311, parohi și adm. parohiali: 248, biserici de piatră: 217, biserici de lemn: 120, capele: 18, mănăstire cu călugări: 1, călugări preoți: 8, călugări teologi: 5, frați laici: 18, studenți în teologie: 42, abs. de teologie nehirotoniți: 14, suflete: 359,944.

— Anuarul liceului „Petru Maior“ din Gherla pe anul 1930—31, XII, publicat de Dr. Emil Precup, dir. lic., Gherla. E un anual bine redactat de către merituosul director E. Precup, cuprinzând și câteva studii ca „Valea Ilișina și masioul Jițbeșului“ de El. Sigarteu, câteva sugestii pentru elevi și profesori de E. Precup, etc. și un bogat material informativ în legătură cu activitatea școlară a profesorilor și elevilor, date statistice, cari ne dau o iconă clară despre activitatea ce a desvoltat-o școala în cursul anului școlar 1930—31, (E de remercat, că aici Statul român pentru 42 elevi ortodoxi plătește un profesor titular de religie. La noi pentru un număr mai mare de elevi, abia dacă se plătesc câteva ore, de titular nici vorbă).

POȘTA RED. ȘI ADM.

— „**Legea Românească**“ (devenită câteodată și *lege*... prin insultele, calomniile și pervertirile ce le debitează mereu la adresa uniților) în *Oradea*. — Recunoaștem și noi că n'am reușit încă să împrăștiem tot întunerecul de ură ce ce vă cuprinde mintea și inima închinată cu desăvârșire desbinătorilor Fotie și Celurarie și spiritului lor pervers și drăcesc; de aceea vom continua să vestim mereu lumii acest întuneric, — cum ne ziceți, — până la complecta lui desfacere. Sfânta sârbătoare a „păcii între oamenii de bunăvoire“ ne oprește în-ă, să ne ocupăm acum cu tot noroiul scos din cloaca de minciuni, calomnii, pervertiri și provocări a sufletului Dv. fățarnicit și bizantin. Nu vrem să vă lăsăm însă nedumiriți cu privire la călugării franciscani aduși la noi, cari au văzut pământul românesc mai de vreme decât Dv. Becicherecul și Chichinda, fiindcă sunt născuți în pământul sfânt al României vechi și-au supt lapte din fățele mamelor lor române, nu cum zice un ignorant furnizor de date oficiale, redactor la Dv. că i-a înființat P. S. Robu dela Iași. La întrebările Dv. am răspuns în Nr. nostru trecut; citiți-l mai cu atențiune. Adevărat, la întrebarea No. 3 nu v'am răspuns, fiindcă la noi uniații papistași, iubiților pravoslavnicii frați, se urmează sfatul Mântuitorului lumii: „*Când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, precum fac cei fățarnici, ci să nu știe stânga ce face dreapta*“ (vezi Matei, V. 1 și urm.); credincioșii noștri se sfiesc când li se pomenesc faptele bune în public; pertrucă, să știți, biserica din Calea mare se zidește din darurile unor inimi cu sentimente caritabile pentru cei ce șed în infunec și în umbra morții, adică a osândeii veșnice ce li-o va aduce pravoslavia lui Fotie și a lui Celurarie; inimi caritabile, între cari și o călugăriță româncă din Alexandria sfântului Atanasie, care, într'o viziune ce i-a arătat-o Domnul, a văzut cum cad sufletele orbite de schisma bizantină a credincioșilor din îndepărtata comună a Bihariei în gurile infernale ale Satanei, și îngrozită, a trimis tot ce a agonisit în viață pentru ca să li se zidească lăcaș de adevărată închinăciune bieților români din Calea Mare. — Vedeți, precucercnicilor, acum cred că veți recunoaște și Dv. că catolicismului cutropitor nu i vă puteți împotrivi, fiindcă și Cerul luptă alături de dânsul. Să ne credeți pe cuvânt și noi în schimb vă vom dori ca micul copilăș *jidovesc* din ieslea Vitilemului să vă trimită o rază de lumină să înțelegeți, că religia lui n'a adus-o numai pentru neamul românesc și, în deosebi, nu numai pentru Dv. pravoslavnicii ucenici ai lui Fotie Bizantinul, ci tot pământul i se închină lui. Daji mărirea lui Dumnezeu și vă pocăiți de perversitatea bizantină de-a denatura și a calomnia mereu.

— „**T. R.**“ Sibiu. Ocupându-se de frontul unic și de ziarul *Unirea* din Blaj, *Telegraful Român* din Sibiu (Nr. 80—81 din 15 Dec. a. c.) crede că poate șterge din amintirea neamului fapte de notorietate publică, precum sunt cele semnalate de d. I. Ceparu, anume: desființarea Societății de lectură din Oradea de altă dată, din vina ortodocșilor de aici; sau eliminarea, într'o formă sau alta, a tuturor funcționarilor uniți, dela vechea și venerabila „Astra“, întemeiată și susținută și de credincioșii Bisericii noastre. „Incercați cu alții“, zice cu ironie deplasată T. R. „poate aveți mai mult noroc“

T. R. căruia preoții ortodocși îi urau, într'un trecut nu așa de îndepărtat, să se transforme într'un modest anuar, îi amintim adevărul înțelepciunii populare: *Câmila, vrând să dobandească coarne, și-a pierdut urechile.*

Catalogul

cărților scartate și al duplicatelor din biblioteca diecezană greco-catolică — Oradea.

↳ Oferim aceste cărți în schimb bibliotecilor din țară, ori și spre vânzare, particularilor.

(Urmarea XI).

- 1572—1574. Thomassinus Ludovicus: Vetus et nova Ecclesiae disciplina, 3 tomuri. Venetiis 1760.
4734. Biblia sacra, 1 tom. Venetiis 1769.
— Synodus provincialis nationis Syrorum Maronitarum, 1 tom. Romae 1820.
— Instructio pro iudiciis ecclesiasticis imperii Austriaci quoad causas matrimoniales, 1 tom. Viennae, 1855.
— Pelle Ödön: Kézikönyv a megyei Zsinatokra, 1 tom. Székesfehérvárott, 1865.
1798 — De potestate ecclesiastica et temporali sive declaratio cleri Gallicani, anni 1682, 1 tom. Vindobonae, 1776.
3885. — Acta et decreta concilii provinciae Viennensis, 1 tom. Vindobonae, 1859.
— Dr. Barta Béla: A katolikus egyház, 1 tom. Budapest, 1890.
— P. Baroni: Panegirici e discorsi, 1 tom. 1886.
3707—3710. Dr. Johann Kutschker: Das Eherecht der katholischen Kirche, 4 tomuri. Wien, 1856—1857.
5570. I. Olhenadie Enăceanu: Principii de Filosofie, 1 tom. București, 1868.
— Prospero Tonso: Prediche quaresimuali, 5 tomuri. Torino, 1838.
5061. Joseph Ludwig Colmar: Predigten, 1 tom. Mainz, 1836.
5055. Biffi: Entwurf einer neuen italienischen Sprachlehre, 1 tom. Pest, 1797.
439. Nilles: Festa mobilia, 1 tom. Viennae, 1868.
— Nilles: De rationibus festorum mobilium, 1 tom. Viennae, 1868.
6197—6198. Ladislai Tompa: Institutiones de sacris christianorum ritibus, 2 tomuri. Posonii, 1785
3782. Reichenberger Andre: Pastoral-Anweisung, 1 tom. Wien, 1823,
4532. Reichenberger Andre: Pastoral-Anweisung, 1 tom. Wien, 1812.
3422—3423. Roberti Curalt: Genuina totius jurisprudentiae sacrae principia, 2 tomuri. Viennae, 1781.
4541. Heyrenbach Josephi: De salutationis angelicae usu et origine, 1 tom. Viennae, 1794.
5834. Jos. Tessler: Provincial-conzilien, 1 tom Innsbruck, 1849.
3451. Liberatore M.: Institutiones philosophicae, 1 tom. Romae, 1857.
— Rethorica, 1 tom.
988. Antonii Gennensis: Elementa philosophica, 1 tom. Venetiis, 1752.
881. Baumeisteri Frid. Cristian: Elementa philosophiae, 1 tom. Lipsiae.
— Battista Musso: Spigazioni dei Vangeli, 1 tom. Napoli, 1855.
— Miscellanea quibus regnum rationis christianorum animalium..., 1 tom. Posonii, 1801.
5030. — Sonnenfels gesammelte Schriften, 1 tom. Wien 1786.
5027. Lauber Josef: Der strenge Beichtvater, 1 tom. Wien, 1783.
1096. Pehem: Abhandlung von Einführung der Volkssprache, 1 tom. Wien, 1783.
5025. Stöckl Anton: Kurze Predigten, 1 tom. Wien, 1899
— Adeodato Turchi: Opere, 3 tomuri. Venezia, 1833.
— Neveléstudomány dióhéjban, 1 tom.
— Pravidă (sârbească), 1 tom.
— Francisco Hertzig: Manuale parochi, 1 tom. Tyrnaviae, 1755.
— Der ernste Weitblick, 1 tom. Wien, 1876.
— Canisius Petrus: Frage-Büchlein, 1 tom. Klausenburg, 1768.
3988. Lyrens Adrian: Apophlegmata Sacra S. Ignatii de Loyola, 1 tom. Wien, 1744.

„VESTITORUL“

Indice alfabetic. — Anul VIII. (1932).

I. Partea oficială.

- A**dministrarea sf. Botez în primejdie de moarte. — No. 5—6.
Alegerea de cantori. — No. 23—24.
Aviz: Oficiul protopopesic central Oradea. — No. 7.
Aviz. — No. 15—16.
Aviz școlar. — No. 15—16.
Bisericile și legea conversiunii. — No. 10.
Capitalul fundațiilor liturgice. — No. 3.
Catedre vacante la școlile secundare diecezane. — No. 13—14.
Caz de morală — pastorală de rezolvit. — No. 5—6.
Comunicat. — No. 7.
Comunicatul comitetului diecezan A. G. R. U. Oradea. No. 3.
Comunicatul exactoratului diecezan. — No. 4.
Conkurs la parohiile: Ghida (No. 3) — Boian și Sarcău (No. 7) — Ruși (No. 10) — Criștelec (No. 10) — Nojorid (No. 15—16) — Meșent și Zalnoc (No. 15. 16) — Corni, Mociar și Șumal (No. 17—18).

- C**orespondența oficială. — No. 15—16.
Cultivarea rațională a sesiunilor bisericesti. — No. 4.
Datele despre credincioșii trecuți în Vechiul-Regat No. 15—16.
Diferența de pensii. — No. 23—24.
Distribuirea sf. Mir. — No. 10.
Examenle preoților nou hirotoniți. — No. 10.
Gradajii noi. — No. 15—16.
Indulgințe plene în anul 1932/3. — No. 1, 23—24.
Inhumări în curțile bisericilor. — No. 10.
Insrucțiuni pentru pregătirea și aranjarea Misiunilor sacre. — No. 4.
Moartea preotului Victor Bruchental. — No. 10.
Moartea prepozitului Dr. Iacob Radu. — No. 11—12.
Necrolog. — No. 1. — No. 4. No. 8.
Ordin către toate oficiile protopopești și parohiale din Eparchia română unită de Oradea-Mare. — No. 7.
Pastorală de anul nou. — No. 1; — de începutul postului mare. — No. 5—6; — de Paști. No. 9;

— de vară. — No. 13—14. — de Crăcini
No. 23—24.

Pentru păstorirea credincioșilor din Vechiut-Regat. —
No. 7.

Plata impozitului global pe trim. I. 1932. — No. 7.
Preoși repausași în anul 1931. — No. 1.

Primiri în institutele diecezane. — No. 11—12.

Primiri la sf. Teologie. — No. 15—16.

Promovări și numiri în Capitul. — No. 23—24.

Retragerea timbrelor poștale oficiale. — No. 7.

Se recomandă noua ediție a „Istoriei bisericii uni-
versale” de Ioan Georgescu. — No. 5—6.

Stărpirea ruginii din sămânăturile de grâu. — No. 22.
Statul personal al diezezei române unite de Oradea-
Mare pe anul 1932. — No. 3.

Statutele fondului de pensiune. — No. 1.

Te-Deum pentru Preafericitul Părinte. — No. 3.

Timbre oficiale. — No. 1.

Tuturor oficiilor parohiale. — No. 13—14.

Ziua de 1 Decembrie. — No. 22.

Ziua misionară. — No. 17—18.

II. Partea neoficială.

A) Studii.

Eugen Micu: Din activitatea cleriilor Români din
Viena. — No. 3, 9, 20, 22.

Heteo, Dr. V. avocat: Catolicismul și unificarea
sufletească. — No. 15, 16, 1, 18, 19, 21, 22.

B) Articole

Aluș, Pr. Ioan: Preotul să vegheze. — No. 15—16.

B. M.: Catechizarea. — No. 15—16.

Basarab Moldoveanu: Moscva — Biserica ortodoxă
Română. —

” ” Biserica Română unită — No. 9.

” ” Lipsă de afirmare. — No. 13—14.

” ” Biblioteci parohiale poporale
— No. 19.

” ” Episcopia Română unită a Bu-
cureștilor. — No. 20.

Bolca Vasile: Dascăli din Bihor. — No. 2.

” ” Un om din vremuri bune. — No. 8.

Bretan Gheorghe: Ardealul unit în plină sărbătoare.
No. 20.

Bruchental Mihai: Unificarea glasurilor bisericеști
— No. 17—18.

” ” Inceputurile muzicii bisericеști.
— No. 23—24.

C. T.: Regalitatea lui Hristos. — No. 20.

Chișiu, Pr. Ioan: Ca viață să aibă. — No. 9.

” ” Să luminăm norodul. — No. 11—12.

” ” Taina biruinței. — No. 13—14.

Corespondent: Cum a fost sărbătorit Exc. Sa episcul
diezezan cu prilejul împlinirii celor 10 ani de
activitate în diceza de Oradea-Mare. — No. 10.

Dejeu P.: Activitatea ligerară a lui Dr. Iacob Radu.
— No. 8.

Doi colegi: Anno Vudragesimo Revertente. — No. 8.

Diamandi Victoria: Meditații. — No. 15—16.

Hațegan, Dr. Iuliu: Discurs rostit la închiderea con-
gresului A. G. R. U. în Oradea. — No. 1.

Eugen Micu: Iustin Popfii. — No. 19.

Erollo Ant. Vladimir Drd.: Nevers: lângă racla Ber-
nadetei — No. 17.—18.

Georgescu, P. I.: Amintiri. — No. 21.

” ” De nașterea Domnului. — No. 23—24.

Heteo, Dr. V. protopop: „Catolicizarea României”.
— No. 13—14.

Hobjilă Gh. inv.: Exerciții spirituale pentru intelectu-
ali. — No. 13—14.

Hubic Gh.: „Mane nobiscum, Domine”. — No. 22.

Lauran, Dr. Paul: Zeciuiala. — No. 11—12.

Mădăras R.: O mare nedreptate rezultată din aplica-
rea reformei agrare. — No. 2.

Maghiar A.: Prepozitul Dr. Iacob Radu. — No. 8.

Maior Gheorghe: Un drept ce trebuie eluptat. —
No. 21.

Mărcuș Ștefan: Cuvântarea panegirică rostită la în-
mormântarea rep. Dr. Demetriu Chiș. —
No. 22.

Moartea prepozitului Dr. Iacob Radu. — No. 11—12.

Misionar: De pe câmpul misiunilor sacre. —
No. 11—12.

Munteanu, Păr. Virgil: Impresii și constatări. — No. 9.

Neculăeș, Dr. Dominic: Dreptul de proprietate în
concepția creștină. — No. 2, 4, 5, 6, 7.

P. Dr. T.: Cea mai arzătoare problemă. — No. 7.

” ” A reposat Dr. Demetriu Chiș. — No. 22.

P. N.: Răsăritul și Apusul. — No. 7.

” ” Papii la întâile concilii ecumenice. — No. 13—14.

P. T.: O gafă politică și un gest nepatriotic al patri-
arhului României. — No. 7.

” ” Forța morală. — No. 17—18.

” ” Cavalerii lui Hristos. — No. 20.

P. I. G.: Un document pentru „toleranța” ortodoxă. —
No. 23—24.

P. T. C.: Congresul Eucharistic Internațional al XXXI-lea.
— No. 11—12.

Papiu Aurel, preot.: Slove de aur în cărți bătrâne.
No. 5—6.

” ” Un mineiu din 1735 — scris
mâna. — No. 13—14.

” ” De prin cărți bătrâne. — No.
15—16.

” ” La Crăciun, — poezie. — No.
23—24.

Pavel, Dr. Constantin: Cuvânt de pomenire — No. 3.

” ” De prasnica limbilor de foc.

” ” Ep. Radu, — orator. — No. 11—12.

Radu, Dr. Iacob: La 40 de ani de preoție. Amintiri.
— No. 8.

Reporter: Congresul AGRU lui. — No. 23—24.

Tămașiu Ioan, inv.: Familia și neamul în pericol. —
No. 19.

” ” Darea celibatarilor și adaosul fa-
miliar. — No. 20.

Tăutu, Păr. Dr.: Ce avem de făcut. — No. 1.

” ” Dr. Iacob Radu — preotul și omul.
— No. 8.

” ” Zece ani de păstorire arhierescă.
— No. 10.

” ” Spre desăvârșire. — No. 15—16.

Torsan C.: O nouă compoziție a maestrului Hubic.
— No. 10.

Un asistent: A. G. R. U. la Sfârnaș. — No. 17—18.

Un catichet: Catichetii. — No. 17—18.

Un participant: De ale Agrului la Ip. — No. 11—12.

Un preot unit: Până când vom răbda...?! — No. 9.

V. Ch. Dr.: Validitatea căsătoriilor amestecate. —
No. 5—6.

- Văcărescu Alexandru*: Adunarea preoților aparținători districtului protopopesc al Holodului. — No. 10.
- Verax*: Metode de ale fraților. — No. 17-18.
Cazul dela Calea Mare. — No. 20.
- Vetișan Ilie*: Lecticalul și ziua de lucru. — No. 4.
- Viator*: Pentru cei lăsați în părăsire. — No. 9.
- Wiereinski P. F.*: Din lumea catolică. — No. 23-24.

III. Cronici.

- No. 2.** Concurs la parochia Săuca. — Preasfințitul Vartolomei. — In jurul desființării școlii normale de Stat din Oradea. — Adunarea generală a Societății „Preasfinței Inimi” dela catedrală. — Din cuvântarea de Crăciun a Papii. — Prăbușirea bibliotecii vaticane. — A murit P. Ludovic Billot.
- No. 4.** Concurs la un post de preot pentru America. — Sărbătorirea d-lui Octavian Goga la Oradea. — Serbarea jubileului de 10 ani a Sfântului Părinte Papa Pius XI. — Șezătoarea culturală a A. G. R. U.-lui dela parochia Catedralei. — Salariile clerului nostru dela Stat pe 1932. — Bibliografie: *Orientalia Christiana*, Vol. XXIII. — Idem. Vol. XXIV. — Idem. Vol. XXV.
- No. 5-6.** Iarăș salariul pe 1932. — D-l prim-ministru Iorga desavuează manualul de istorie al marelui unitofob dela Cluj. — Din Israel. — Misiuni populare. — Bibliografie: Groeber, Bischof Dr. Conrad: *Christus Pastor*. — Drăgan, V. Vasile: *Pruncuciderea*. — Onișor, Dr. Victor: *Venitul național, reforma monetară și criza economică specială din România*. — Meseșan Dr. Coriolan: *Un episod al ostatecilor*. — Anuarul liceului Român unit de fete din Beiuș pe an. 1929-30. — Bișoc, P. Anton: *Sf. Anton de Padua*. — etc.
- No. 7.** Conferință despre concordatul României cu Vaticanul. — Ședința Astrului și Agrului. — *Graeca fides nulla fides*. — Cauze matrimoniale in fața Rotei Romane. — Frumoasele cuvinte ale d-lui prim-ministru Iorga despre învălmântului religios. — Salutul copiilor în școală. — Bibliografie: Dr. Alex. Crișan: *Bolile sociale și lupta împotriva lor*. — Irénikon. Tome IX. 1932 No 1. — *Orientalia Christiana* No 75. — Idem. No. 76.
- No. 9.** Congresul diecesan al Agrului la Carei. — Hirotoniri. — Predici pregătitoare de Sf. Paști. — Iubileu. — Programul serviciilor divine în săptămâna patimilor. — Gest frumos. — Se caută de vânzare. — Dragoste frățească.
- No. 10.** Comitetul diecesan A. G. R. U. Oradea. Convocator. — Agru la Marca. — De ale Agrului. — Promoție. — Din activitatea Agrului catedralei. — Distincție. — Serbarea Congregațiilor tinerimii școlare din Oradea. — Bibliografie: Păr. A. Berlioue: *Luna Mariei*.
- No. 11-12.** Examene de diplomă la școala normală. — Ziua eroilor. — Recepții solemne în Reuniuni Mariane. — Adunarea generală a Agrului dela Catedrală.
- No. 15-16.** Nouii canonici. — Rectificarea salariilor clerului unit. — Hirotoniri. — Bibliografie: Dr. Victor Crișan: *Celibatul Clerical*. — Dr. Const. Pavel: *Episcopul Dimitrie Radu, 1861-1920*. — I. Frollo: *Românism și Catholicism*. — Ana Iurcea Negriștești: *Români și ortodoxi*. — Medalia Miraculoasă. — E. I. Bourceau: *Pentru a fi om*. — Fapte Bune.
- No. 17-18.** Consistor plenar. — Numiri. — Profesori nou numiți la institutele diecezane. — Congresul catolicilor de rit latin din Ardeal. — Serbările dela Mădăras. — Exercițiile Spirituale în parochia Porț. — Ședința „Agrului” în Ip. — Hirotonire. — Aviz literar. — Bibliografie: Ernest Armeanca: *Săcărâmbul*. — P. Iosif Tălmăcel: *Un trandafir al sfintei Tereza*.
- No. 19.** Sărbătoarea din 9 Decembrie. — Publicațiune. — Societatea de lectură „Sf. Ioan Gură de Aur.” — Aviz No. 1. — Aviz No. 2. — Scrisoare deschisă. — Misiuni populare. — Ordinul al III-lea franciscan. — Aviz literar. — Bibliografie: *Sacra Congregazione Orientale*: Statistica. — Edmond Barszczowski: *Carte de religie catolică*. — *Istoria biblică a Vechiului Testament și elemente de catehism*. — Idem. *Istoria biblică a Noului Testament și elemente de catehism*. — Octavian I. Pop: *Codecție de doine și colinzi*.
- No. 20.** Concurs la parochia Cosniciul de jos. — Adunarea Agrului. — Serbare pentru copiii săraci. — Investimantare de călugări la Beiuș. — Conferință episcopescă la Blaj. — Cea mai bună pregătire la mărturisire. — *Istoria dieceziei gr. cat. de Oradea*. — A apărut: *Tipicul bisericesc*.
- No. 21.** Congresul general al A. G. R. U.-lui. — Un eveniment istoric. — Căminul văduvelor sărace al Reuniunii Femeilor Române din Oradea. — Serbare societății „Preasfinței Inimi” pentru copiii săraci. — Șezătorile Agrului catedralei. — Aviz pentru On. abonați restanțieri.
- No. 22.** † Aurel Orian. — Șezătoarea Agrului catedralei. — Misiuni în Ceheiu (jud. Sălaj). — Asociația Studenților Români Uniți. — Cel mai potrivit cadou de Crăciun. — Agrul catedralei. — Medalii. — Mare serbare muzicală.
- No. 23-24.** Instalarea nouilor canonici și a prepozitului capitular. — Exerciții spirituale pentru laici. — Serbarea de Crăciun a școlii normale. — Recepție solemnă în Reuniunile Mariane. — Șezătoarea Agrului catedralei. — Un fapt vrednic de remarcat. — Conferința districtului Beiuș. — Din lumea catolică.

Bibliografie. — Recenzii. — Poșta Red. și Adm.

